

Hevesvármegye

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

TARTALOM

Török Kálmán prelátus kanonok Eger: Husvétii fájdalom.

Beökönyi Victor földbirtokos Detk: Gyümölcstermelésről.

Dr. visontai Kovách László földbirtokos Vámosgyörk: Közterhek és szanálás.

Soltész Juci Tiszalüred: Eszt leány magyar levele Esztországból.

Kálmán Sándor a Magyar Mezőgazdasági Kiviteléi Intézet levelezője München: Gyümölcstermelésünk értékesítése, különös tekintettel az 1932. esztendőre. VI. Alma.

A hatvani járás minden nagyobb községében működni fog a Vöröskereszt Egyesület. **Dr. Kékessy Dezső** járási főszolgabíró nyilatkozata a legközelebbi teendőkről.

Hammersberg Elemérné Kovalik Ilona Hatvan: Internacionális lelki szövetség.

Vitéz dr. Tömösváry János főszolgabíró a hevesi járás viszonyairól.

A hatvani kerület országgyűlési képviselőjének felszólalása a rokkantak érdekében.

Dr. Hajdu Béla orvos Gyöngyös: Nyaraljunk Mátralüreden.

Vitéz dr. Sziráky Károly ügyvéd, a Hatvani Athletikai Club elnökének nyilatkozata az egyesület programjáról.

A Hatvani Önkéntes Tűzoltó Testület diszközgyűlése.

Az Egri Társadalmi Egyesületek Gazdasági Bizottsága mintatelepeket létesít a szőlő és gyümölcstermelés előmozdítására.

A „Hac” új strandföldje. Beszélgetésünk **Várkonyi Sándor** főjegyzővel.

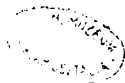
Jungreisz Márton földbirtokos Ape: Helyzészólás dr. Illinyi László „Pásta jövője” c. cikkéhez.

Frater Benitius: A Szervitarend hétszáz éves öröme.

Az egri képviselőtestület a borlogasztási adó teljes eltörlesztését kéri a kormánytól.

A Gyöngyösi Takarékpénztár Egyesület 1932. évi működése.

Továbbá hírek, beszámolók s. b. a megye minden részéből.

HATVAN.
1933. ÁPRILIS HÓ 15.
IV. ÉVFOLYAM 7. SZÁM.

Az egri képviselőtestület a borfogyasztási adó teljes eltörlését kéri a kormánytól.

Eger város képviselőtestülete április első napján tartotta rendes közgyűlését, amelynek legfontosabb és leghosszabb vitát kiváltó programpontja a szőlőtermelők sérelmei és a borfogyasztási adó volt. A gazdák régi sérelme, a borfogyasztási adó körül sok felszólalás hangzott el, a felszólalók tervekkel vetettek fel a sérelem orvoslására, a vita azonban mégis meddő maradt, mert törvényes alap hiányában a javaslatokat el kellett vetni.

A közgyűlést Trak Géza polgármester nyitotta meg, kegyeletes szavakkal emlékezve meg Jankovics Dezső elhunyt volt polgármester érdemeiről. A polgármester után dr. Szabó Szilárd ügyvéd, mint a képviselőtestület régi tagjáról emlékezett meg az elhunytól.

Napirend előtt Frank Tivadar tanácsnok felolvasta az egri szociáldemokrata szervezet beadványát, amelyben ellenszolgáltatás nélküli inségsegélyt kérnek és tiltakoznak az inségmunka ellen. A kérdésben a törvényhozás hivatott dönteni s így az nem tartozik a közgyűlés elé.

Az építőiparosok kérelmet terjesztettek elő a városhoz, védelmet kérve az idegen munkavállalók ellen. Az állandó választmány a város közönségének jóérzésére hivatkozik, amellyel a városi építőiparosokat előnybe fogja helyezni az idegenekkel szemben.

Dr. Heimler Ede a szőlőmunkások védelmére ugyanezt kérte.

Sós Mihály törvényes védelmet sürgetett, Vida Ferenc a munkásokat is hibáztatta, mert nem teljesítik pontosan kötelességüket s így a gazdák idegent fogadnak. Frank Tivadar tanácsnok a közgyűlési bizottság munkáját reterálta, amelynek a város és a bortermelők érdekeinek az összeegyeztetése volt a célja. Letárgyalták a felmerült terveket, de azok nem valósíthatók meg. Bejelentette, hogy Petro Kálmán dr. országgyűlési képviselőnek a borfogyasztási adó teljes eltörléséről benyújtott indítványát azonnal letérjeszti a város a kormányhoz.

A közgyűlésnek Vida Ferenc azt a javaslatot tette, hogy szabadítsák fel a bortorgalmat s a házi fogyasztás kedvezményes adóju kontingensét évi két hektoliterben állapítsák meg lejenként s ezenfelül a termelő minden liter borért 3 fillért fizessen. A javaslat intézkedései elfogadhatatlanok, mert kívül állanak a képviselőtestület hatáskörén.

Vida Ferenc hivatkozással arra, hogy az állam átengedte a borfogyasztási adót a városnak s más több község holdankint fizeti boradóját, a kérdés rendezését s indítványa elfogadását sürgette.

Heller József dr. cáfolja a felszólaló által felhozottakat.

Láng Nándor a költségvetés esetleges apaszásával remélné leszállítani a borfogyasztási adót.

Sós Mihály kikel az értékesítésnél mutatkozó protekció ellen. Helyteleníti, hogy a borfogyasztási adót mindig változóan állapítják meg. A mai 92 ezer pengőt is sokalja. Lipcsey Péter dr. a termelési adó bevezetését kívánta s indítványozta az egri borvidéknek zárt területté való nyilvánítását.

Sós Mihály a pótlétmények és reprezentációs költségek, Schiller János a tisztviselői fizetések csökkentésétől várja a helyzet javulását.

Frank Tivadar zárta le a vitát. Kijelentette, hogy a város bármilyen intézkedéseket tehet, a borfogyasztási adót a kormány szigorú intézkedésekkel hajtja be, ez ellen nem lehet semmit sem tenni az elhangzottak szerint, mert fegyelmi eljárást kapna a vezetőség. Az adókezelések terén messzemenő engedékenységet ígért.

Trak Géza polgármester is ebből a szemszögből látja a helyzetet. A közgyűlés ezután elvetette Vida Ferenc indítványát.

Vida Ferenc interpellálni akart bizonyos kifizetések ügyében, amelyeket a város Heiler József dr. ügyvéd képviselőtestületi tag részére eszközölt. Az interpellációt azonban megelőzte Heiler József dr. felszólalása, aki ismertetette a kapott 700 pengő tör-ténését. A város és az uzemek megbízásából hosszabb időn át ügyvédi ténykedést végzett peres ügyekben, amelyek keszkuadásai lejében számította fel a 700 pengőt. Ügyvédi honoráriumról tehát szó sem lehetett.

Vida Ferenc elfogadta az ügyvéd magyarázatát, amelyhez még Trak Géza polgármester is hozzáfűzte azt a megállapítást, hogy az ügyvéd önzetlen munkája révén 150.000 pengő maradt benn a város kasszájában, ezután legalább is 30.000 pengőt számolhatott volna fel díjazásként, de egy fillért sem számított, a város tehát még lekotelezettje is az ügyvédnek.

A tárgysorozat főbb pontjainak letárgyalása során a közgyűlés meg leszállította a villanyórák bérét, mérsékelte a kénényseprei díjakat, elintározta az ersekkerti fahia kicserélését, ezenkívül elutasította a Hevesmegyei Vitézi Széknek azt a kérelmét, hogy az örkenyi gazdasági iskolában a város által letesített alapítványi helyeket az egész megye gazda ihjai számára tegye elnyerhetővé. A közgyűlés az esti órákban ért véget.

Revíziós zászlók a községekben. A félárbóca eresztett lobogó a gyász jelképe s ma minden magyar embernek van gyászolni valója. Szép gondolatot valósítottak meg a trianoni nemzeti gyász kifejezésére a mezőkövesdi járás községei, amikor Csoltóy Kálmán járási testnevelési felügyelő indítványára elhatároztak a revíziós zászlók felállítását. Nemcsak a magyar ember, de az idegenek előtt is a községek fiterén felállított félárbóca eresztett nemzetiszínű lobogó annyira kifejező és mélyértelmű, hogy a gondolat megerdemli széles elterjedését megyénk községeiben is. Minden vasár- és ünnepnap hirdetné a lobogó, hogy nem nyugszunk bele mai sorsunkba és várjuk igazunk diadalát. A lobogók előtt a levették gyakorlatozásuk előtt es után tisztelegnek és a község lakossága is kalaplevevéssel halad el előtte. A lobogó előállítására nem jelent nagy megterhelést, mert az anyaga olcsó, a himzést pedig hazilag elkészíthetik a lelkes zászlóanyák. A gyászszimbólum látása mindennap emlékünkből idézné magyar öntudatunkat s ez az egyszerű falusi nép lelkét közvetlen és legérthetőbb kapcsolatba hozná a revízió gondolatával. A kezdeményezés a falu vezetőinek kezében van, az ő hazalias buzgal-mukat dicsérné, ha a gondolat minél több községben valósággá válna.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP
MEGJELENIK HAVONTA KETSZER. ELŐFIZETELI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FELEÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ

Husvétí fájdalom.

Írta: TÖRÖK KÁLMÁN prelátus kanonok.

... Husvét ünnepe én kinyílik a szív s a tavasz
festő virágának illataként áhítatlan árasztja ki boldog örömet... És a boldog öröm a lelkekben elhatalmasodva diadalmas allelujázással, mint a hála himnusza szárnyal az Ég felé. Az egy érzésben összedobbanó szíveknek a megható áhítata eleven hite a feltámadásnak, melyet a husvét isteni Hőse a halálon aratott győzelmével mindörökké igazolt.

De ennek a győzelemnek az ünnepe nemcsak a vallásé, hanem ünnepe a vallásból megnemesülten kivirágzott kulturának is. Ez a kultúra az, mely krisztusi szellemmel telítette meg a tudományt, bölcsészetet, irodalmat, művészetet, az egyéni, családi, társadalmi és gazdasági életet. Ez a kultúra az, mely a szeretet és összetartozás érzetének arany szálaival fűzte egymáshoz a különböző népfajokat és az államokra tagozódott nemzeteket, azoknak úgy belső, mint nemzetközi politikai életében.

Ez a krisztusi szellemmel és igazsággal telített kultúra a keresztény civilizáció minden részeseinek jogokat biztosít, de kötelességeket is követel.

Mit tapasztalunk e jogok és kötelességek körül?

Míg azt látjuk, hogy a husvét ünneplése a keresztény világ vallásos rétegeinek életében az ünnepek jelentőségéhez mérte és fölemelő fájdalommal kell tapasztalunk, hogy a nyelveben a husvétból eredező kultúra és az abból folyó jogok és kötelességek tudata mindegyre szűkebb keretekben érvényesül. Ennek pedig az az oka, hogy a modern kultúra lecsúszott eredeti alapjáról; a krisztusi fundamentumról s e lecsúszással megszakadoztak annak elcsiszoló gyökerei. Ennek a szomorú látványnak szemléletére jajdul ki a lelkemből a husvétí fájdalom.

Mert igaz ugyan, hogy a krisztusi hitvallásnak ökonomiájában a lélek a minden; azonban a kereszténység hivatásának nagy célkitűzéseit tagadná meg az, aki a vallást a földi élet feladataiból elvonatkoztatni akarná. Sőt e feladatoknak betöltése valóságos kötelesség, melynek megvannak a földi előnyei, de örökértékű jutalma a lélek javára esik.

Az emberiség életének tragikumá eppen az, hogy kihagyja a számításból az Istent, a lelket, az élet kötelességeinek és feladatainak teljesítésében.

Pedig ez a számításbavétel igazolná azt, hogy méltán tart számot a kulturamberiség nevezetére.

Minél átfogóbb, minél nagyobb körre terjed ki ennek a számításbavételnek hiánya, annál áldatlanabbak annak következményei. Tekintsünk el az egyes embertől; ne tegyük mérlegre a családi és társadalmi életnek e tekintetben észlelhető visszasságát és mulasztásait, csak a népek és nemzetek egymásközti életére vessünk futó pillantást s már is látjuk, hogyha valahol, úgy ennek szemléletére jajdul ki a lelkekből a — legmegrázóbb husvétí fájdalom!

Képmutatás, káromlás, hazugság itt igazi kultúráról beszélni. Milyen visszataszító torz szózás a francia forradalom megimádott jelszava: Szabadság, egyenlőség, testvériség!... S míg ez a hazug jelszó ma is mezmorosítja az embereket s harci indulóként zendül a tömegek ajkain, — az alatt a kőkőkban sietereg az ágyuöntéshez olvasztott érc. Zugnak és zakatolnak a hadigyárak ezernyi-ezer gépei s fegyvert, golyót, bombát ontanak. Földön, föld alatt, föld felett, vizen és víz alatt teljes a hadi készítség, hogy a borzalmas fegyverek véres munkája mellett gázzal, méreggel és szörnyű betegségek bacillusainak fertőző seregével is pusztítsák, öldököljék az embert.

Ez a kultúra nem a husvét isteni Hőseinek kulturája, mert ez ilyen jogokat nem ismer. Nem ismer akkor sem, mi fón ezek a jogok a nacionalizmus alarcában szűkelegnek s az erősebb jogán támadnak a gyöngére.

Krisztusnak s vele a keresztény husvétinak ehhez a világszellemmel nincs köze. Ez a világszellelem a modern kulturának edes gyermeke, mely kameleonszerűen változtatja színét és arculatát. Mégis fölismérhető a bolsevizmus, kommunizmus és a radikális szociáldemokrácia harcaiban s nem képes magát egészen fölismérhetetlenné tenni a szabadkőművesség és az imperialisztikus politika államférfiainak önző összeszövetkezéseiben sem.

... Aki az emberiség sorsát, küzdelmeit elfogulatlanul szemléli s a napról-napra tornyosuló bajok okait vizsgálja, kénytelen megállapítani, hogy a kemény sors, a küzdelmes napok és nem szűnő bajok jó részben okozataiként jelentkeznek az eltévelyedésnek.

amelybe a modern kulturából és világszemléletből táplakozó világszemlélet sodorta az emberiséget. Midőn e fölött husvétii fájdalommal szomorkodunk, vigasztaló az a reménykedés, hogy a keresztény világ jobbainak Allelujájára előbb-utóbb felligyel minden jóakarató ember s oda szegődik a krisztustalan gondolkozásból a husvétii Király zászlaja alá.

A világszemlélet nem ismeri a szeretetet és igazságot. De a zászló alatt a szeretet és igazság összelálik. . . És megcsókolják egymást.

Ez a csók szárítja fel a husvétii fájdalom könnyeit . . .

Gyümölcsstermelésről.

Irta: **Beökönyi Victor.**

Háboru előtt a buza képezte az őstermelés alapját — ennek vége, a termelő, csak buza termelés mellett, tönkremenetelre van ítélve. Próbálkozunk ezzel, próbálkozunk azzal, itt ott sikerrel, de azt a sok ezer hold földet, mely eddig a buzát termelte, nem tudjuk felében ujonnan bevezetett növényekkel pótolni.

A gyümölcsstermelés, ezen ujabban felkarolt termelési ág biztat azzal, hogy képes lesz a földből élők sorsát megjavítani és egy jobb jövő felé vezetni.

A nagybani gyümölcsstermelés, a szántói gyümölcsstermelés új dolog nálunk — nem új a tengeren túl. Ezt részletesen ismertetni nem e cikk feladata. Kutassuk e keretben azt, hogy ha már a gyümölcsstermelés láza elárasztotta a mi kis országunkat is, mit kellene figyelembe venni e munka keresztülvitelénél.

Minthogy hevesmegyei vagyok és hevesmegyei lap közli gondolataimat, így e megye talaja, éghajlata, gazdasági helyzete sugallja mondanivalómat.

Gyümölcsfáink a szokásos felsorolási rendben: alma, körte, cseresznye, meggy, kajszinbarack, őszibarack, szilva, birsalma, mandula, dió, szelid gesztenye, mogoró, bogvósok: ribizli, piszke (egres), málna, eper.

E sok közül most már melyikkel foglalkozunk? Biráljuk el a gyümölcsnemeket éghajlat, talaj és piac szempontjából. Látni fogjuk mindjárt, hogy ezt mérlegelve kiesik a bogvós gyümölcsűek egész csoportja. Miért? Mert ezek messzebbre nem szállíthatók s így vagy közeli nagyobb várost tételeznek fel vagy pedig oly gyárat, mely fel tudná dolgozni pár ezer hold gyümölcsét.

Lássuk már, hogy az éghajlat, mily többi gyümölcsnem termelését teszi lehetővé. Nálunk termelhető minden gyümölcsfajta. Ez azonban nagyban, hasznosított termelés szempontjából nem elég. Nem fogunk versenyezni tudni pl. kajszinbarack termelésben Kecskemét vidékével, az ottani e gyümölcsnemre kiváló éghajlat és megfelelő talaj miatt. Ugyanez áll Budapest vidékére az ősi barackra nézve, eltekintve attól, hogy itt a főváros közvetlen közelsége felette elősegíti e gyümölcs elhelyezését. Ne feledjük el azt sem, hogy az őszibarack szakszerű metszést és állandó gondozást kíván.

Szólunk már a cseresznyéről, mely dombos fekvést, meleget és meszes talajt igényel. Nézetem szerint ennek nagyban való termelése csak Eger vidékén volna megokolt, már azért is, mert szállítási szempontból eléggé kényes és miután csak rövid ideig tartható el, csak idénygyümölcsnek mondható.

A cseresznye különben is annyira elterjedt igénytelensége folytán (aránylag kevés a kártevője, metszést majd semmit sem kíván), hogy máris tullestermelésről beszélhetünk. A cseresznye rokona a meggy. Fája inkább homokos talajra való, nem terem rendszeren, kevésbé keresett, fagytól sokszor szenved, több gombabetegség támadja meg, Nagybani termelése így Hevesvármegyében nem indokolt. A birsalma nem kelendő, olcsó; a mandula könnyen elfagy; a szelid gesztenye melegebb hegyi fekvést kíván; a mogoró alig tudna megbirkózni a külföldi áruval, mely rendszer viszonyok közt olcsón jut be hozzánk.

A fentebb felsorolt gyümölcsfajtákból még nem szóltunk az almáról, körtéről, szilváról, dióról. Vegyük elő a körtét. A körte szereti a meleget, megkívánja a jó talajt, elég sokáig eltartható. Eddig rendszerben volna. Rossz oldala, igen rendszertelenül terem, sok állati és gombabetegség bántja, fagy iránt érzékeny és ami a legnagyobb baj, nem eléggé keresett. A kiváló példányokat jól megfizetik, de nem tömegcikk s így termelése csak olyanoknak ajánlható, kik törpe vagy rácsos fákön különlegességet tudnak a piacra hozni.

Igy szerintem tömeges termelésre csak az alma, szilva és dió marad.

Az alma már júliusban megjelenik mint friss gyümölcs a piacon és ugyanakkor, megfelelő fajtát és gondozást feltételezve, láthatunk előző évi almát is. Hogy ez maga mit jelent, azt nem kell bővebben fejtegetnem. Hogy állunk az éghajlattal, talajjal? Megengedem azt, hogy Erdély az ő hűvösebb éghajlatával kedvezőbb helyzetben van, mint mi vagyunk de igenis itt is tudunk almát termelni és pedig jó ízű almát, ha a talajt rendszeren műveljük, ha a fát kellőképpen gondozzuk. Ha pedig ennek eleget tesszünk, úgy egy oly gyümölcsnek, mely mondjuk csak 6 hónapig éláll, fogunk vevőt is találni, találni külföldön is, kellő izléses csomagolás mellett. Ha majd az alma, a jó alma, nem lesz nálunk fehér hulló, úgy bizonyára közfogyasztása is emelkedni fog, miután nyersen és párolva, egészséges, vitamindus, zöld főzeléket pótoló élelmi cikket találunk benne, melyet a legsúlyosabb beteg is szívesen fogyaszt. Felemlitem még az almabort is, melynek révén a tömeges termelésű alma s lejtésebb része szintén értékesül és nyáron behűtve kellemes, üdítő, olcsó italt szolgáltat. Az almának is vannak elenségei, de ezek rendszeres permetezés és talajművelés mellett nagyobb kárt nem fognak okozni. Metszése, az alakfákról nem beszélve, nagyobb képzettséget nem kíván. Szürete oly időre esik mikor sürgős gazdasági munka nem állja ennek útját, mint tesszem a kajszinbaracknál, mely az aratással esik egybe.

A másik igen figyelemre méltó gyümölcs a szilva. Éghajlati igény tekintetében válogathatunk a szilva különböző fajtáiban. Nedvesebb hűvösebb helyre a besztecei való, míg a meleg és száraz talajt az ágéni kedveli. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy a besztecei nem teremne szárazabb helyen gyümölcsöt, hanem a termés nagysága fog itt elmaradni a hűvösebb, páradusabb, haramatos fekvéssel szemben. Általában a szilva majd minden évben terem. A gyümölcs keresett, eltartható nyersen is hosszabb ideig de ha így nem adhatnánk el lekvárt, aszalványt vagy pálinkát készíthetünk belőle. Művelése, gondozása nagyobb nehézségre nem ütközik, de télen korona ritkítást, téli, nyári permetezést meg kell adni neki.

Végül a dióról kell megemlékezni. Azt hiszem annak az ideje még nem érkezett el, hogy a diót mint zárt erdőt telepítsük. E hasznos s aránylag igénytelen fának jelenlegi szerepe az, hogy utak mentén, legelőn, dombos helyeken álljon s ily fekvésben járuljon hozzá ahhoz, hogy birtokosa jobban megtudjon küzdeni a gazdasági válsággal. Igaz azonban az is, hogy a diófa ültető nagyon későn élvezheti csak fáradsága gyümölcsét s ily szempontból nem illik bele a mai amerikai szerű élet forgatagába.

Szeretnék megemlékezni a gyümölcsfa kérdéssel kapcsolatban, a hatóság szerepéről is.

Üdvös dolognak tartom a minisztérium által már pár éve folytatott gyümölcsfa akciót, hiba van azonban az ellenőrzésben, az elültetésnél és a fák további gondozásánál. A hatóságnak, legalább egy évig utána kellene nézni, hogy az mily ápolásban részesül (az első évben öntözni, kapálni) Az egyes udvarokban ezt a községi előjáróságnak, kint a határban, a községi dűlőutakon a fűszolgabíróknak kellene a kellő ápolásról meggyőződni.

Összegezve a mondottakat, ültessünk almafát, ültessünk szilvafát, továbbá utak mellé, legelőn diófát. Ha a fák védelem nélkül állanak, úgy magas törzsű fák, esetleg félmagas törzsűek, ültetése lesz indokolt, míg ha az ültetés bekerített helyen történik, úgy bokor fának adható előny. A hatóság egy évig ellenőrizze az új ültetést.

Még az volna kívánatos, ha a hatóság szorgalmazná egy gyümölcsfeldolgozó gyár létesítését, azért mondom a hatóság, mert ez esetben eszne a sok utánjárás, kilincselés, mi nálunk ily alapításoknál elkerülhetetlen s mi oly sok üdvös alapításnak nyakát szegi. Maga a kész gyár már kereskedelmi alapon működne. Ha ily gyár testet öltene — a gyár helyeül Kápolna-Kál volna alkalmas — akkor megindulhatna nálunk a bogycs gyümölcsűek termelése elsősorban a málnác, mit kivált a kisgazdák, a pepecselő szedés miatt, folytathatnának kecségtető kilitás mellett.

Adná Isten, hogy az én kis elmefuttatásom is meghozná gyümölcsét.

Közterhek és Szanálás.

Irta: Dr. visontai Kovách László.

A nemzetgazdaságtani vizsgák igen gyakori kérdése volt, hogy mi a különbség az állami költségvetés, az államháztartás és a magánháztartás között. Csak a legjellemzőbb különbséget akarom megemlíteni s ez az, hogy míg az államháztartásnál a bevételek nagyságát a szükséglet mérve állapítja meg, vagyis a szükségletnek megfelelően irányozzák elő a bevételeket, addig a magánháztartásnál a kiadásoknak a bevételek szerint kell alakulni, miután a bevétel rendszerint bizonyos korlátok között mozog, többé vagy kevésbé fix, tetszésszerűen nem fokozható s így a bevétel nagysága egyszersmint felső határa a kiadásoknak.

Mit csinál ezek szerint az állam? Annyi bevételt irányoz elő, szab meg, mint amennyire előreláthatólag szüksége lesz, míg a magángazdaság kénytelen csak addig nyújtózni, ameddig a takarója ér.

Hogy lehet hát az, ha a dolog így áll, hogy deficitről, költségvetési hiányról beszélünk: mi több költségvetési hiányban élünk, ezzel küzdünk és tegyük mindjárt hozzá, hogy hiába. Ha ez így áll, mint ahogy kétségtelen, hogy költségvetési hiány van, bizonyosan rosszul van az az állami költségvetés összeállítva, mondaná a laikus, mert ha nem elég X millió előirányzása mint bevétel, X-Y-t kell előirányozni, hiszen nincs olyan megrakott szénásszekér, a melyre még egy-két villa szőna föl ne férne.

A régebbi tapasztalatok alapján azt is szokás volt mondogatni, hogy közület, tehát az állam is, nem mehet tönkre, mert bevételeit a szükségnek megfelelően állapítja meg, vagyis annak megfelelően fokozza azokat.

Az utóbbi időben rá kellett sajnos jönnünk, hogy ezek a szabályok, bár fönnállanak ma is, mégsem olyanok, hogy ne lennének kivételek, sőt talán ma éppen a kivételek az uralkodók.

Mi az oka tehát, hogy dacára annak, hogy a bevétel és kiadás, bár egymást kiegyenlítik, mégsem érhető el valóban a zárszámadási egyensúly. Az előirányzott kiadások mind fix tételek, itt tehát csaldódás nem érhet. Ugyancsak fix tételeknek látsza-

nak a bevételi tételek is, de csak szemre. Akkor bizonyára nem reális a bevételi tételek megállapítása? Hát bizony, mi türes, tagadás a mai viszonyok között nem az, mert a mint a bevételi tételek kedvező gazdasági viszonyok mellett, — konjunkturára nem is akarok gondolni, — sokszor hatalmasan meghaladják az előirányzatot, addig a mai gazdasági válság közepette alig lehetséges a bevételeket olyan alacsony összegekben előirányozni, hogy ne maradjanak az előirányzat alatt. Miért? Mert a gazdasági élet rohamosan zsugorodik össze, hiszen jóformán teljesen magára van hagyva szegény, ezzel szemben a köztartozások és adók napról-napra emelkednek. Amit az östermelés előállít és el tud adni, annak ára napról-napra kisebb és kisebb, anélkül azonban, hogy az iparcikkek árai, melyeket beszerezni vagyunk kénytelenek, erről tudomást vennének, árait leszállítani igyekeznének, sőt ragaszkodnak a magas árakhoz, sőt emelik is hála a kartellek áldásos tevékenységének. Ez az oka annak, hogy a bevétel sokszor mélyen alatta marad az előirányzatnak, akár egyenes, akár közvetlen vagy fogyasztási adó legyen is az.

Ebből világosan látható, hogy bizony a bevételek előirányzása sem olyan hólyag, amely a végletekig tógitható és bővíthető lenne, mert hiszen ennek is van határa s az nem más, mint az állampolgárok teljesítőképességének a határa, amint hogy az sem igaz, hogy nincsen olyan szénásszekér, a melyre egy-két villa szőna rá ne férne, mert ha igaz lenne nem látnánk soha letörött szénásszekeret, pedig látunk. Szinte hallom az ellenvetést: „Hát akkor gyöngé a kocsi” Ez is lehetséges. Éppen így lehetséges, hogy gyöngék az adózók és összeroppanak.

Haladjunk azonban még egy darabon tovább a párhuzam megvonásában államháztartás és, — most a változatosság kedvéért, — egy nyilvános számadásra kötelezett R. T. vagy cég között. Nézzük meg, hogy hogy néz ki az egyiknél a zárszámadás és a másiknál a mérleg. Mindkettő olyan, mint a viasz, még pedig a puha viasz s így emberi kéz majdnem forrálanul alakíthatja. Az imént állapotot-

tuk meg, hogy az adók nem eredményezik azt az összeget, amely a költségvetésben elő lett irányozva, miután mélyen alatta marad a számításba vett összegnek. Nem folyik be pedig azért, mert vagy nem tudják teljes egészében megfizetni mint pl. ház, földadó és ennek pótlékai, vagy pedig az előirányzott összegnél jóval alacsonyabb összeg folyik csak be, a minek okozója a gazdasági élet összezsugorodása. A kereskedő vagy R. T. is hasonlóan jár. Az előbbtől elviszik árucikkeit jórészt hitelbe, az R. T.-tól, ha pl. az bank, a pénzt. Fizetni a legtöbb esetben sem a vásárló, sem az adós nem tud, még szép szerencse, ha a kamatot fizeti. Ha azonban megnézzük a mérleget, azt találjuk, hogy egyik sem áll csühül, mert a kereskedő leírja az eladott árut a leltárból, de viszont fölveszi mint kinnlevőséget, követelést. Ugyanigy a bank is, a kölcsönadott effektív pénz átváltozik követeléssé. Most már a mi be nem hajtható követelés, vagyis kétes, annak külön fejezete van. Ha azt vizsgáljuk egy mérlegnél (bilanc) hogy az e cím — „kétes követelések” — alá sorolt tételek milyenek tulajdonképpen, a legtöbb esetben arra jövünk rá, hogy ezek majdnem kivétel nélkül kétséget kizáróan be nem hajtható követelések. Ha azonban ezekkel láthatóan csökkentenők a mérlegben a vagyont, hiszen vagyonnak e be nem hajtható követelések igazán nem számíthatók, sokszor a mérleg azt mutatná, hogy nini hiszen itt már alig van vagyon.

Az állam is e szerint a recept szerint dolgozik. Az előirányzott, de be nem folyt adókat egyszerűen a vagyonhoz csatolja s azt az összeget, a mely az előirányzott, de be nem folyt köztartozások között mutatkozik, hitelművelettel fedezi. Igaza is volna a kincstárnak, ha azok a be nem folyt köztartozások legalább csak nagyobb részben előbb vagy utóbb befolyának, mert hiszen akkor ezekkel az adósság, ha nem is visszafizethető, de legalább is jórészen törleszhető volna, igen alapos azonban a gyánu, hogy ezek nem kinnlevőségek, hanem behajthatatlan követelések, amelyeket előbb vagy utóbb törölni fog kelleni. Egyelőre még nem törlik, mert szépíti a mérleget, miután az adósságnak megvan az ellentéte a vagyon oldalán, csak hogy a míg az adósság nehéz mint a sár, a be nem folyt köztartozás könnyű, mint a pehely.

Allamkincstár és magángazdaság tehát adósságot csinált. Az adósságot a hitelező visszakéri, az adós fizetni nem tud, mert hiszen neki sem fizetnek. Erre kényszerrendszabályok jönnek, per és több ehhez hasonló kiváló élvezet, mindez azonban a szomorú helyzeten mit sem változtat, egyszerűen nem tud fizetni. Ezt az állapotot azelőtt úgy hívták „fizetéseképtelenség” ma ennek is más neve van, mert ma úgy hívják „megakadt”.

Miután a hitelezők bármennyire is szeretnék vizontlátni kölcsönadott pénzüket, sokszor mégis okos emberek és azt tartják: jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok”. Így alakult ki a kényszer-egyezség.

A továbbiakban a „kényszeregyezséggel” fogunk foglalkozni, mint az állam és magángazdaság szanálására talán egyedül alkalmas módszerrel, ez alkalommal egy pár helytelenségre szeretném föl hívni az olvasó figyelmét, a mely adórendszerünkben élőködik.

A több tucatot számláló adónemek között van egy, a melyet „jövedelemadónak” neveznek, persze

nem azért, mintha tényleg a jövedelmet adóztatná meg, mert bizony mai napság már a legtöbb esetben ezzel az adóval a jó vidéken már alig volna mit megadóztatni, annyira összezsugorodott a jövedelem. Ez az adónem háborus szülött és nagyon is helyénvaló volt, bár akkor, a mikor megszületett és igen gyöngye kis csemete volt, nem vették valami nagyon komolyan, mit egy példával kívánnék szemléltetni. Egy vármegyei birtokosra kivetették a jövedelemadót, melyet az illető megfelebbezett azzal, hogy kárára összeadási hiba folytán 18.000 Kor. adóalappal tévedtek. Az ügy az adófelszólamlási bizottság elé került, a melynek elnöke egy drága aranyos öreg ur (ma már), a következőkben mondotta ki a verdiktet: „A felebbezést elutasítom. Igaz hogy az adóalap kiszámításánál összeadási hiba történt, de én ismerem az adózt, meg tudja fizetni, hát hagy fizessen”.

Ma sem veszik komolyan. Legalább is erre vall az, hogy olyan esetekben, mikor megadóztatásra alkalmas jövedelem nem mutatkozik, — a mint ez a földbirtoknál manapság napirenden van és úgy hívják „deficit” — az mondja a kincstár: „annyi baj legyen, vegyék a tiszta vagyon 2 ezrelékét s ez fog jövedelemadóalappul szolgálni”. Van azután reá eset, hogy miután a tiszta vagyon vagyonadóval is szokták sújtani, sőt ezt a legutóbbi időben kétszeresére emelték, ezt az ekként megduplázott vagyonadóalapot, vagyis a vagyon 4 ezrelékét veszik jövedelemalappul (5300 1932. sz. rendelet).

Semmiképpen sem helyeselhető eljárás, hogy az azelőtt állami feladatot képező ügyeket fokozatosan áthárítják a községeken keresztül az adózókra. Ez is adóemelés, bár burkolt alakban és nem is olyan csekély, de a látszat meg van őva, mert az által, hogy bizonyos adókat a községekre, városokra áthárít, adót nem emel, de viszont ezekre az áthárított terhekre fedezetet kell találni s hol találják meg azt, — a községek, városok, vagy vármegyékpótadója alakjában. Sajnos mindnyájan saját tapasztalatból tudjuk, hogy mi az a pótadó. De ha már az állami közvétel és közvetett (fogyasztási, forgalmi, fényüzési stb.) adókkal is már torkig vagyunk, mit szóljunk a pótadókhöz, amelyek nemcsak azért szaporodnak, mert ezeknek a közületeknek is költségesebb az élete, hanem azért is, mert az állam is minden lehető terhet áthárít s így a szegény adózó polgár két malomkő közé kerül. Isten csodája lenne, ha ezt ki is bírná, mert az állami malomkő is mindig nő, nagyobb és nagyobb lesz, ahelyett, hogy mint más rendes malomkő kopna. De növekszik az áthárított terhek miatt is a másik, a pótadó malomkőve, a kopást pedig átveszi az adófizető és úgy jár mint a gabona, — fölörldök. Mit örül majd ez a két impozánsan munkaképes kő, ha majd az adózó elfogyott, erre gondolni sem merünk.

Álljon itt egy pár jellegzetes példa az adóáthárítására. Itt van pl. a rokkantadó és a legkülönbözőbb inségadó. Fizessen a gazda inségadót, holott szegény maga is inségben van. Majdnem olyan látszata van a dolognak, mint mikor vak vezet világtalant.

Azelőtt az adószedés állami föladat volt, ma muszáj minden községben adóügyi jegyzőnek lenni, persze a község terhére. Alig hiszem, hogy legyen népszerűlenebb alakja a közületnek, mint az adóügyi jegyző, mert a kormányzat csak a lendítő kar, de az ostor vége, a mely az adózó bőrt vágja ki, az az adóügyi jegyző.

De menjünk tovább a tarlózás terén. Mi van a közoktatásügyi terhekkel, beleszámítva az iskola-építkezéseket is. Főleg ez utóbbiak adósságba kergettek a községeket s azt nyögik keservesen, nem is szólva a megduzzasztott számu tanszemélyzet járandóságairól. Ez alá a fejezet alá tartozik még az utúgy, a vármegye megduzzadt költségvetése s több ehhez hasonló dolog.

Nem csodálkozhatik tehát senki azon, hogy ma már az adózó a pótlékolható egyenes adók kettő és fél háromszorosát fizeti pótladó alakjában. Ha tehát följjadul a nagy adók miatt, ezen csodálkozni igazán nem lehet. A 24-ik órája lenne annak, ha egyszer már e téren rendet teremtenének. Hallottunk már állami tisztviselők létszámának csökkentéséről. B. listáról és így tovább, de ki hallott arról, hogy rendet tettek volna, mondjuk a községek kétségtelenül túlméretezett személyi és személyzeti állományában. Talán nem tévedek, ha azt merem állítani, hogy olyan ország vagyunk valahogy, hogy mindenütt ott, a hol egy léleknél több van alkalmazva, belevette és beleette magát a főnök szisztéma, ugy is mondhatnám rákfenéje, mert ha csak két alkalmazott van is, ugy a rangidős a főnök. Hiszen ez maga nem volna baj, mert mindeütt kell vezető és felelős szerkesztő. A baj ott van, hogy a főnök, mert éppen főnök, nem dolgozik, mégpedig meggyőződésből s ezen az elvi állásponton csak a halál változtat, amiből természetesen nekünk nincs semmi hasznunk, mert olyan világ még nem volt, hogy egy főnök helyett, ha meghalt vagy elment, másik ne nőtt volna. Így még a gomba sem nő esős időjárásban. Ezen a dolgon nemcsak lehet, de kell is segíteni, mert a halotton mit sem segít a prédikáció és azon mit sem változtat az orvosság, nincs talán még késő és akkor mindenesetre jobb később, mint soha.

Sok ember azt mondáná, hogy esődbe kerülünk, fizetési képtelenek vagyunk s talán nem is mondana valótlan, én azonban javíthatatlan optimista vagyok és azt állapítom meg, hogy megakadtunk. Sajnos ez a megállapítás nem eredeti, mert hiszen ezt már a kormány is megállapította a mikor a hitelrögzítést (translermoratorium) kimondotta. Mit tenne ilyen esetben, egy okos kereskedő, aki a mellett becsületes is? Nem sokat teketóriázni, hanem egyszerűen minden kerdés nélkül kényszerregegyezséget kérne maga ellen. Ezt pedig ha okos, olyan időpontban tenné meg, amikor meg van mit menteni, mert köztudomás szerint eső után mit sem ér a köpenyeg. Ha a kellő időpontot elmulasztja, senkinek a világon nem használ, sem a hitelezőnek, sem saját magának az adósnak, mert arra még példa nem volt, hogy esőd esetén a hitelezők csak megközelítőleg is annyit kaptak volna, mint egy idejében, becsületesen végrehajtott kényszerregegyezés esetén. Ezek alapján azt merem állítani, hogy megakadás esetén az idejében megindított kényszerregegyezési eljárás, becsületes embereket és tiszta szándékok föltételezve, egyenesen érdeke a hitelezőnek. Ez ugy vélem, annyira egyszerű és világos, hogy nem igen kell bizonyítani.

Ha tehát egy okos kereskedő abba helyzetbe kerül, mint a milyen állapotban az állam már tegnap volt, kutyakötelessége menteni a mi még menthető és kényszerregegyezséget kérni, mielőtt késő volna, mert ezzel tartozik hitelezőinek csakugy, mint saját jól föllógott érdekének. Ezek után fölvettem már azt a kérdést, hogy mikor jön már végre az állam az országost, mindenkire kiterjedő nagy kényszer-

egyezségével. Mikor tesszük végre félre álszemér münket és valljuk be szegénységünket, sőt több vonjuk le belőle a következményeket. Közmondás tartja hogy: „a szegénység nem szégyen”. Ha nem szégyen szegénynek lenni, nem lehet szégyen azt be is vallani és nem lehet szégyen ebből a következményeket levonni, a jelen esetben a kényszerregegyezséget. Kizártnak tartom, hogy ez ártana az ország jó hírnevének, vagy hitelképességének. Vajjon ártott-e Ausztriának, hogy az utóbbi 110 évben majd egy féltucatször került államcsödbe. Az eredmény legalább nem azt mutatja, mert hitele nemzetközi viszonylatban még a mai viszonyok között is, nagyobb mint a miénk, kik ugyan csödben nem voltunk, hanem oktalanul, erőnkön felül tettünk és igyekeztünk ez idő szerint is, kötelezettségeinknek eleget tenni. Az üzleti életben az adott szónak csak addig van kötelező ereje, a míg a teljesítésnek megvan a lehetősége. De az utolsó lehelletig való teljesíteni akarásnak márcsak azért sincs értelme, mert hiszen ugy sincs benne köszönet, de meg nem becsületbe-vágó dolog akkor nem fizetni, a mikor nincs miből. Hiába, az üzlet nem lovagias ügy és nem a gavallérság kérdése, tehát ezt ilyennek tekinteni hibás gazdasági politika és csak arra vezethet, hogy a hitelezők mindent kipréselve, azután mint kifacsart citromot dobjanak el. Az természetes, hogy a hitelezők mindent el fognak követni arra, hogy köveletésüket az utolsó fillérig megkapják, hiszen ehhez bizonyos fokig joguk is van, csak hogy vakon engedelmességek még az utolsó lehelleten is, tul, már nemcsak az okosság kérdése, hanem az elmulásba, a halálba való beleegyezés apatikus jele.

De nem is tudom megérteni, tehát helyeselni ezt a göresös ragaszkodást a teljesítéshez. Nem tudom megérteni, hogy miért éppen a külföldi hitelezőkkel bánunk úgy, mint himes tojjással, miért csak ebben a viszonylatban hivatkozunk örökösen az adott szó szentségére, teljesítés iránti komoly és férfias elhatározására, mikor a kormányzat cirikus kézmozdulattal siklott el olyan kötelezettségek teljesítésének megcsak a kísérlete lölt is, a mely pedig az ország erkölcsi és becsületbeli kötelezettsége volt, az a jelenben is, és lesz is. Ez pedig nem más, mint a hadikölcsön s az ezzel vállalt kötelezettség. Kétséget nem szenved, hogy az állami pénzügyek mai leromlottsága mellett erre ez idő szerint még csak gondolni sem lehet, de nem is olyan régen, a jobb gazdasági viszonyok mellett ezt a kérdést nemcsak lehetett volna, de kellett volna is valamilyen formában rendezni. Szinte érthetetlen, hogy míg a külföldi hitelezők kedvéért hajlandók vagyunk tönkremenni, utolsó falatunkat a szájunkból elvonni, mert mi kifelé gavalléroknak akarunk látszani, ezzel szemben befelé belerúgnak azokba, akik sokszor egész vagyonukat áldozták föl hadikölcsön alakjában. Nem lehet ennek az országnak nagyobb súlyú és komolyabb kötelezettsége egyetlen egy külföldi hitelezőjével szemben sem, mint a belföldiekkel a hadikölcsön ösjegyzőkkel szemben. A hadikölcsönjegyzőket legalábbis egyenlő elbánásban kellett volna és kell részesíteni.

Sok szemrehányás hangzott el a miniszterelnök részéről, azokkal szemben, akik a mai közállapotokkal, vagy a kormány programjával, szóval vagy írásban foglalkoztak. El kell ismerni, hogy a bírálat (kritika) bizony nem mindig kellemes, de míg egyrésztől annak, aki közpályán mozog, különösen ha e mellett még a kirakatban is van, számolni kell,

másrésről azonban ha a bíráló negatív is, vagyis a bajra nem jelöli meg azonnal az orvosságot, vagy az orvoslás módját, mégis a „több szem többet lát” elvnel fogva föl hívja a figyelmet a tényleges vagy elképzelt hibákra, bajokra. Az államférfiak föladata volt mindenkor a bajokon segíteni, a nélkül, hogy tanácsot vártak volna a közönségtől, sőt az államférfi igazi képességének az a próbaköve, hogy korábban és jobban vegye észre a hibákat s már előre megtegye a szükséges intézkedéseket. Dacára annak, hogy nem érzem magam hivatva arra, hogy tanáccsal szolgáljak, mégis megkísérlem röviden és nagy vonásokban papírra vetni, hogy hogy képzel-ném el az ország nagy kényszeregyezségét úgy ki-fel-é való viszonylatban, mint a határok között.

Minden kötvény, járadék vagy záloglevél stb. tartozás, — hogy kölcsönös megegyezéssel-e, vagy a nélkül, — azon a magasságon rögzítessék, ahogy azt a külföld vagy belföld értékeli. Miután a magyar értékek árfolyama a külföldön 25-30% között mo-zog, ez uton elérhető volna, hogy az állam, közüle-tek, magánosok, adósságaik majdnem 3/4 részétől szabadulnának. Az ekként maradó összeg után az adósok kamatot is tudnának fizetni, meg törlesztést is. A belföldi hitelezők és adósok között a kényszer-egyezség lebonyolítását az államnak, vagy egy erre a célra alakított szervnek kellene átvenni. Minden bekebelezett tartozás bizonyos fokozatok szerint, még pedig azon az alapon, az első, másod vagy stb. fok-ku bekebelezés, lesz állítatnék egy megfelelő szintre s ezt átvenné az állam, míg ezzel szemben a hite-lező államkötvényt kapna, amely egyelőre 5-6% -ot kamatozna az amortizációval együtt. Ezek a kötvé-nyek vagy azonnal, vagy egy bizonyos idő múlva szabad forgalom tárgyát képeznék s így meg volna a lehetősége annak, hogy a hitelező az ekként megállapított összegnek pénz alakjában jusson bir-tokába. A szelvényeket az állam lenne köteles be-váltani, míg az adósoktól ezt az összeget közadók módjára szedné be. Ezek szerint mindenki meg-kapná a rendezés után az őt illető, bár leloko-zott részt s ez emberi számítás szerint legalább biz-tos volna. Külön osztályt képeznének a személyi hitelek, ugyanígy az áruhitel is.

Egészen külön osztályba kellene a betevőket sorolni s ezek bizonyos fokig külön kedvező elbírál-ás tárgyát is képeznék, bár itt is könnyen el tudok képzelni egy szükségnek megfelelő csökkentést az-zal, hogy ezek is bizonyos fokig kötvényekkel vol-nának kártalanítandók, de mégis talán azzal a he-lyesbitéssel, hogy azok átmenetileg vagy nem vol-nának kamatkötelesek, vagy csak mérsékelt kama-tokat kapnának, amely kis kamatláb fokozatosan volna emelendő egy bizonyos előre megállapított terv szerint. Hogy a betevők is belevonassanak eb-be a kényszeregyezségi eljárásba az márcsak azért is méltányos és igazságos volna, mert nem tudnám elképzelni, miért kellene a hitelezők e kis csoportját mentesíteni még átmeneti veszteségtől is, mikor minden más hitelező 40-70% -ig kénytelen lesz a mai helyzetnek megfelelően engedményeket tenni.

Van még az említett kategoriákon kívül, még egy csoportja az emberiségnek, amely évjáradékot élvez, amely vagy végrendeleti intézkedésen vagy egyéb magánjogi egyezségeken alapul. Természetesen ezekkel sem volna szabad kivételt csinálni, márcsak azért sem, mert elképzelhetetlen volna, hogy minden ember jövedelme állandóan csökkentetik, nem véve ki az állami tisztviselőket, nyugdíjasokat, vagy az

ehhez hasonlókat sem. Ezeknek is ki kellene venni a maguk részét a kényszeregyezségből, de mégis azzal a helyesbitéssel, hogy meglegyen arra a re-mény, hogy a gazdasági helyzet javulásával, a most lecsökkentett járadékuk vagy jövedelmük ismét emelkedjen, sőt régi szintjüket is elérhessék. Ha az ekként elképzelt kényszeregyezség testet öltene, úgy ettől a következő eredmény volna elvárható: Az ál-lam csökkenthetné a köztartozások (adók) mérvét, a magán gazdaság talpra állana, ismét fogvasztó és vásárlóképes lenne, ismét rendszeres modorba kerülne a gazdasági élet, sőt merem állítani, kedvezően be-folyásolná a vállalkozói kedvet, új élet jönne a vég-elgyengülés szélén álló gazdasági életbe, szóval úgy hatna ez a nagy kényszeregyezség, mint a vérát-ömlesztés.

Ha egy halálos beteg vagy haldokló vérátöm-lesztéssel meginventhető vagy meggyógyítható, — szabad-e sokáig késlekedni?

A hatvani járás minden nagyobb köz-ségében működni fog a Vöröskereszt Egyesület.

Dr. Kékessy Dezső járási főszolgabíró nyilatko-zata a legközelebbi teendőkről.

A Hevesvármegye néhány számában foglal-koztunk már a Vöröskereszt Egyesületek vármegyénk-beni működésével.

Az ország minden lakósa előtt köztudomású tény az a nagyszerű teljesítmény, amelyet a Vörös-kereszt Egyesület a háború alatt végzett. A köteles hála és a józan előrelátás parancsolólag írja elő, hogy mindenhol, ahol érző emberi lelkek vannak, meg kell szervezni s az alvó egyesületeket életre kell hívni, hogy mindenre készen állva teljesítse a Vöröskereszt Egyesület nagyszerű munkáját, a sajtó emberi sebek gyógyítását.

A hatvani járás eddig is nagyszerűen teljesítette köteleességét. Hatvan és Pászto Vöröskereszt Egye-sülete remekül működik.

Kékessy Dezső dr. a hatvani járás főszolga-bírája, akit ez ügyben felkerestünk, a legnagyobb szeretettel nyilatkozott arról a készséges munkáról, amellyel a közeli jövőben ezen szerinte is nagy horderejű ügyet kezelni, támogatni kívánja.

„Minden törekvésem az lesz, hogy a hatvani járás minden községében a legrövidebb időn belül megalakuljon a Vöröskereszt Egyesület, hogy nagy hivatását teljesíthesse!

Bizton remélem, hogy a községek lelkes veze-tői s a társadalom megértő rétegei átérve az ügy nemzeti fontosságát, minden erővel résztvesznek a nemes ügy támogatásában.”

A járás főszolgabírójának nyilatkozatát őszinte-örömmel regisztráljuk, — meggyőződésünk, hogy rö-vid időn belül jelenthetjük, hogy a hatvani járás az egész ország mintajárása lesz a Vöröskereszt Egye-sület támogatásában.

Eszt leány magyar levele Esztországból.

Írta: **Soltész Juci**

Még a nyár végén történt, hogy a debreceni nyári egyetem hetven külföldi hallgatója Dr. Hankis János egyetemi tanár vezetésével három nagy autóbusszon kirándult Tiszafüredre egy kis tiszai strandolásra, halpaprikásra.

Megelőzőleg Nyiregyháza-Miskolc-Lillafüred-Mezőkövesden voltak és nem győztek elég dicséző jelzőt felsorolni a magyar szívélyességről, a mezőkövesdi színes népviseletről, a kitűnő görög és sárga dinnyékről, amelyeket az északiak itt kóstoltak meg először és főként, utóljára. — de nem utolsóként a helyre magyar nőkről. És nemcsak a lobbanékony olaszok, — négy temperamentumos feketére sült nápolyi, élükön Enzo Bellavigna mérnökkel, — de a hüvösebb vérmérsékletű svédek, finnek, esztek is a kötelező udvariasságon túl lelkesedtek.

Ivar Moberg svéd földrajztanárnak régi vágya teljesült, amikor magyar kollegájával Dr. Mendöllel, a földrajzi intézet tanárával eszmecsere folytathatót, akinek vele hasonló elgondolásai vannak tudományos téren. Rendkívül megkapta őt a magyar néplélek.

Martin Krencker berlini jogász, a heidelbergi egyetem hallgatója a németországi és magyarországi szellemi proletariátus közötti hasonlóságot és különbséget tanulmányozta.

A leghűségesebb magyarbarát azonban a szöke és karsu északi virágszál Ada Koit Eszlandból, a „Vaba Maa” (Szabad Ország) című rendkívül népszerű és kedvelt eszt lap munkatársa, aki már harmadszor volt Magyarországon. Tökéletesen beszél magyarul, alig érzik az idegen kiejtés. Tanára Dr. Virányi Elemér magyar lektor volt Tartuban.

Ada Koit már régebben érdeklődik Magyarországra iránt. 1928-ban a budapesti finn-ugor kongresszuson is részt vett és könyvet akar írni Magyarországról.

Ettől a bájos leánytól érkezett most levél messzi hazájából.

Magyarul írja, hogy több sikertelen kísérlet után, a napokban végre a „Vaba Maa” szerkesztőségében az esti órákban fogta a budapesti rádióállomást éppen mikor egyik cigánybanda általa ismeret magyar notákat játszott. Vidám csárdás esendült fel az éther hullámain át, majd, édes-bus hallgatók következtek, amelyek hallatára a szöke eszt leány meghatottságában sirva lakadt.

A szerkesztőség tagjai köré gyűltek és nagy érdeklődéssel hallgattak Ada Koit előadását arról a távoli országról, ahol szerinte olyan volt neki az ott töltött néhány hét, mint szürke hétköznapok után a derűs, ünneplő vasárnap . . .

Halálozás. Mélységes megdöbbenés és igaz részvét fogadta megyeszerte a gyászhirot, amely özv. *Puky Miklósné sz. Tamásy Mária* elhunytát jelentette. A gondviselés magas kort, 79 esztendőt jutaltott Gyöngyös e nagyasznonyának, aki jóságos lelkeiről és nemes szívéiről volt közismert. Temetése f. hó 7-én ment végbe, Gyöngyös város osztatlan társadalma kísérte a megboldogultat utolsó útjára és bensőséges részvéttel vette körül Dr. Puky Árpád polgármestert, a megboldogult mélyen sujtott fiát és a gyászoló család minden tagját.

Száz gyermek részesül ellátásban az egri napközi otthonban. A dr. Böhm János kanonok nevére elnevezett egri gyermekmenhelyen és napközi otthonban, amelyet az egri érseklőpásztor a Böhm-féle alapítvány felhasználásával a múlt évben áldozatos bőkezűséggel és nagy szociális érzékkel hívott életre s a Népművelési Testvérek gondozására bízott, jótékonyan fejti ki szép működését a földműves és munkás családok gyermekeinek nevelésével és felügyeletével. A legszegényebb társadalmi osztály gyermekei részesülnek itt ellátásban és szakszerű felügyeletben, addig amíg a szülők nehéz munkájukat végzik. A gyermekek nemcsak állandó biztonságban vannak, hanem hasznos nevelést, sőt néhány fillérért bőséges táplálékot is kapnak. A múlt nyár folyamán állandóan 50-60 gyermek, 6 hónapos kortól egészen 6 éves korig vidám zajjal töltötte meg az otthon higiénikus helyiségeit és naposította udvarát. A mezei munka megindulásával ez a létszám 100 körül van, mert a szülők szívesen bízzák gyermekeiket a népművelési testvérek szertető gondjaira. A testvérek novembertől március végéig nőnevelési tanfolyamot is rendeztek, amelyen fiatal földműves lányok és fiatal anyák részesültek oktatásban, amely felölelte a család, anya és gyermekvédelem minden ágát. A tanfolyam záróünnepélyrel ért véget, amit *Novák Sándor* apátkanonok, plébános ünnepi szavai vezettek be. A tanfolyam résztvevői pedig a tanfolyamon szerzett ismereteikről számoltak be.

Halálozás. Családja, széleskörű rokonsága és pályatársai őszinte gyásszal kísérték utolsó útjára április 2-án *Dr. Reisner Vilmos* egri érsekuradalmi főszámvevőt, akit tragikus hirtelenséggel 39-ik évében ragadt el a halál. Az elhunytban az egri társadalom egyik megbecsült és közszeretett örvendett tagját veszítette el, aki nemcsak szaktudásával, gazdasági ismereteivel szerzett elismert nevet, hanem személyi szeretetreméltóságával, lekötelező úri módorával is mindenkit meghódított. A háború után lépett a gazdasági pályára a közgazdasági egyetem doktori oklevelével, s az egri főképtelen szolgálatába állott. 1931-ben került az érseki uradalomhoz, mint főszámvevő s a gazdasági hivatal vezetője s felettesei meglegedésére látta el hivatalát haláláig Széles ismeretkörét és tudását a szaklapokban is gyümölcsöztette a gazdasági élet javára. Temetését cívez *Subik Károly* apátkanonok végezte s azon megjelentek az egri frontharcosok is testületileg, akikhez meleg bajtársi kapcsolatok fűzték az elhunytat.

Halálozás. F. hó 10-én temették el általános részvét mellett Weisz Sámuel Hatvan közbecsülésben állott idős polgárát. Az elhunytban Szemere Sándorné tanítónő, Vadász Lipót, a Hatvani Népbank igazgatója és Fehér Jenő jószágfelügyelő édesapjukat gyászolják.

Gyümölcsstermelésünk, értékesítésünk, különös tekintettel az 1932. esztendőre.

Irta: Kálmán Sándor.

München. 1933. évi április hó.

VI. A L M A.

Uj területek bekapcsolódása, évenként változó terméshozamok, magának Németországnak, mint egyik legkomolyabb termelőnek, termésterülete emelésével fokozatosan növekvő, új módszerekkel selectióval, szövetkezeti szervezéssel, növényvédelmi intézkedésekkel minőségi termelésre is törekedvén, hatalmas tömegeivel való megjelenése eltolódást eredményeztek e cikkben annyira, hogy még korai nyári rétesalmánk elhelyezési lehetősége is megnehezült. E nehézségeket még csak fokozta az elmúlt évben kizárólag ellenünk életbeléptetett növényvédelmi intézkedés is és így arra vagyunk utalva, hogy e szigor megszüntetését feltételezve, addig is, míg e rendelkezések megkívánta áruval jöhetünk, a piacra, ne kergessünk utópisztikus álmokat, mintha Németország államával való ellátása terén szerepet játszanánk, hanem oly fajták termelésére igyekezzünk, melyeket Németország egyelőre felvett és amelynek piac-képességi lehetősége eddig fennállott.

Eltekintve attól, hogy a pontos megfigyelő előtt nem is meretlen az, hogy különböző fajták ugyyszólván divatnak vannak alávetve és egyik évről a másikra kimaradnak fajták, melyeket előzőleg kedveltek és vicaversa, azzal is kell számolnunk, hogy a különbözőképpen alakuló hozami esztendők mindig más eshetőségeket hoznak. Másként pl. Tirolnak egy néhány rossz év után be kellene szüntetnie termelését, de más vidékeknek is, viszont jó néhány kiváló esztendő jöhet a termelőkre aszerint, hogy milyen akár előre látott akár előre nem látott okból más ország hozameredménye a vonatkozó esztendőben.

A mi rétesalmánk eddig ugyyszólván monopolisztikus helyzetet élveztek . . . egész Németországban. Régi bevezettségük mellett ajánlotta őket nagyságuk, színük, ízük, korai megjelenésük (előzőleg nem volt velünk együtt megjelenő másfajta, mint friss főzőalma) valósággal fogalommmá váltak és talán ez volt egyetlen cikkünk, amelyre . . . vártak. Az amerikai illetve ausztráliai és újzealandi alma, bár nem főzőalmák, már pedig a mi rétesalmánk épen főzőalmái kiválóságánál fogva keresett, mégis a mi almánk megjelenéséig visszamaradván, befolyásolja kilátásainkat, utóbbi időben pedig a valamivel még korábban megjelenő modenai rétesalma, nagy, minőségi inferioritása dacára is, árban alacsonyabb lévén, ugyancsak megnyírálta rétesalmánk könnyű elhelyezési lehetőségét.

Mégsem kell tartanunk attól, különösen ha tömegtermelésünk lesz e cikkben, s amellott almánk lérgességét és tavaly kifogásolt infectióját elkerülhetjük, hogy e cikkünk régi posztóját el nem foglalja.

A tömegtermelés nemcsak az áru selectionálási lehetősége, hanem termelési költségei leszállítása miatt is fontos versenyképességünk fokozására.

Határozottan szükségesnek tartom itt a szigorú ellenőrzést olyan irányban, hogy a különböző fajták ne kevertessenek és ne keltsék fel a vevő bizalmatlanságát. A tüköralma legyen végig tetejétől aljáig tüköralma és nem Bismarckkal, Alexanderrel kevert. Vannak nem kimondott tüköralmák, de mindemellett szép rétesalmák (Kelebia, Jánoshalma vidékéről etc.)

legyen ezeknek külön nevük, és így hozzuk forgalomba. *Szóval legyen az áru mindig egységes, egy-nemű és így osztályozva pontos névvel megjelölt.* Olyan elemi dolgok ezek, melyekre a figyelmet felhívni csak a mi gyümölcsexportkereskedelmünkben szükséges.

Külön jelentettem, hogy pl. tavaly a szép tüköralma megfélelt, míg a vele együtt az áru átlagbevásárlási értékét csökkentő célzattal berakott Alexanderalma fertőzött volt.

Az áru tükrözéséről külön szólok és e nálunk megszűnő, itt egyszerűen *Betru*nak minősített rendszert a legértekesebb formában kiítani kérem.

Nyári almánk sorában tehát rétesalmánk vezetnek és ismétlem, hogy kellő erély mellett, becsületes törekvéssel ez almának nincs versenye. Rétesalmavidékeink a közelkezők:

Kecskemét kimondott tüköralmájával, Nagykőrös, Kécske, Kelebia, Szeged, Szatymaz, Jánoshalma Csikeria, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Zöldhalom Czegléd, Izsák, szóval a Duna-tiszaközi homok . . .

Fontos szerepet játszik még, hogy frissen szedett vagy hosszú, legtöbbször rossz utainkon a termelőhelytől távolos vidékekről bezötyögtetett, kocsi-derekban rázott, a surlódás folytán ide aztán fekete csikokkal érkező áruval van-e szó? Fontos szerepet játszik az eddig még nem szabályozott szedési kérdés, elérhetjük-e valaha, hogy bélelt kosarakba kerül a gondosan szedett áru, azlán bélelt vagy más úton védett járművön kerül a piacra.

Az első kérdésnél szerepet játszik piacaink centralizálása szemben minden más termelőországgal jónan elveivel, amin-ek oka főleg abban gyökerezik, hogy egyes vidékek egyes cégeknek vannak kiszolgáltatva és így a termelő kénytelen magára a pusztán feltevésre, hogy más, nem e kizárólag monopolisztikus helyzetet élvező cégek uralta piacokon magasabb értékesítésre kerül, áruja értékének, munkáideje, fizikumá rovására, igazállatai kinzásával, esaládja oktalan munkábfogásával 50-60 kilométert tévén meg, áruját a szabad kereskedelemnek jobban védett piacaira bezötyögtetni. *Munka, értékek, minőség, munkaidő vesznek el a legfőbb idényben és mindez azért, mert félelme, aggályja jogosultságát valami bizton igazolja.* Kérem tehát e kérdésnek kellő figyelmet szentelni.

Hogy mennyire jogosult e megfigyelésem, bizonyítja a körülmény, hogy mindazon áruk, melyek a termelőhelyen (Zöldhalom, Szatymaz, Kelebia etc.) szőlőkből gyűjtetnek, ide mindenkor frissen érkeznek és becsértékük még a legnagyobb baisse idején is magas.

A rétesalmák (főleg tüköralmáról szólok) áralakulása régebben mindig kedvező volt és kb. 50 plennigen mozgott. Az 1932 évben az átlagár 31-35 plennig, később egész 28 plennig lanyhult, megjegyzendő azonban, hogy a korán tömegekben jelentkező tirol, jugoszláv almák ugyanakkor aránytalanul alantasabb szinten mozognak.

Idényünk itt *julius 15-én kezdődött* és augusztus 16-án végződött. Mindkét időpontban kecskeméti áruval. Almaidényünk egyébként augusztus 23-án zárul egy zöldhalmi Bismarckvagonnal, mely épen említettem tulajdonságánál fogva kedvező fogadtatásra talál dacára a piac túlterhelésnek idegen áruval. Hisz ekkor már átlag 40 vagon olasz áru transzítál és jugsóáru is naponta 6-7 vagon érkezik. Mégis elér a zöldhalmi áru 30 pfenniget.

Rétesalmaidényünk egyébként sajnálatosan nem alakult ezuttal normálisan. A német kormány váratlanul életbeléptette a tőlünk és Ausztriából bejövő almára nézve az amerikai ausztráliai etc. almákra nézve érvényben volt paizstetürendeletet előzetes bejelentés nélkül, teljesen váratlanul és alkalmazta a már uton lévő árukra is olyan szigorral, hogy három vagon a határra visszaküldetett és az exportköröket e rendelet kérelhetetlen szigora az almaexport beszüntetésére készítette, noha, abban az időben még, ha nem lett volna meg a visszaküldéstől félelem, üzletlehetőség mutatkozott volna. Érthetetlen módon a rendelet kizárólag ellenünk irányult, mert Ausztriával szemben e vizsgálatot a német kormány akkor, midőn Ausztria rendszeresen exportálni kezdett, megszüntette.

Nálunk ellenben odáig vitte, hogy a növényvédelmi vizsgálatot azután már nemcsak almára vagy az egy vagonba rakott mellékrakományra, hanem minden gyümölcsre (szőlőre, szilvára etc.) kiterjesztette és tetemes vizsgálati díjat állapítván meg, egyben a vizsgálatot a piacra való kellő időbeni érkezést is hátráltatta. Sőt azok a vagonok, melyek rendeltetési helyén növénytanintézetű kirendeltség nem volt (Stuttgart, Ulm etc.) illetve amelyekre nem terjesztették ki a belföldön való vizsgálatot, itt futottak át vizsgálat céljából, idő és költségdöbblettel.

Most kötendő kereskedelmi megállapodásaink kapcsán remélhető, hogy Németország ez intézkedést megszünteti, magunk részéről pedig törekednünk kell, hogy kellő növényvédelmi eljárásokkal, kellő ápolással elsősorban a paizstetü infectióját kerüljük el, másrészt árunk légyességét ugyancsak hasonló védelmi intézkedésekkel végre fojtsuk el, mert féltő, hogy ha egyik rendelet érvényét sikerül is visszavonni vagy korlátozni, nem kerül-e sor, joggal, féregrendeletre. Hisz ezzel számolnunk kell, mert világpiacokon minden más állam szigorú, hatalmas arányú kínálatot eredményező szállításaival szemben mi nem teremthetjük meg a légyesgyümölcs szállítási monopoliumát és magunkra vessünk, ha a most már igényes exportpiacok követelményeit nem respektáljuk.

Sajnálatos volna lemaradásunk, mert nagy, színes, osztályozott rétesalmánk elhelyezhetőse, piacképességet feltételezve, adva van.

A rétesalmán kívül következő nyári almánk jönnek tekintetbe *Asztrakán*, étkezési alma, mely az elmúlt idényben itt igen kedvelt volt és hollandi rekészben, előbb 44-46 pfenniget, később 38-40 pfenniget ért el, vagyis olyan árat, mely akkor itt mint legmagasabb volt ismert. Nem ajánlatos asztrakán almát ömlesztve küldeni, mert e fajta érzékeny és ide, ömlesztve, törődött állapotban, hatalmas romlási százalékkal érkezik.

Tombác, igen kedvelt, kizárólag szegedvidéki alma. Tömeges termelés esetén színénél, ízénél fogva elhelyezésre számíthat. Eddig mindig kis mellékrakományok érkeztek csupán.

Fahéjalma, mely Halas vidékéről jön és itt mint Gravensteiner kerül forgalomba. Amennyiben valamivel előbb kerül ide, mint Tirol Gravensteinerje, árai igen rentabilisak. E cikk egész Németországban kedvelt, főpiaca Berlin. Ajánlatos volna nagyobb területek telepítése, meglévő fajtánk nemesítése olyan irányban, hogy a valódi Gravensteiner tulajdonait érje el (nagyság, szag . . .).

Nyári pogácsaalma. E néven Kecskeméten ismerik, Kiskunfélegyházán eperalma, Kelebián, Csikerián kartonalma. Küldése nem ajánlatos, értékesítése nem kedvező, mert tetszetős külseje dacára is kockázatos a vele való foglalkozás. Gyorsan romlik, puhul, lottok nyomán megfeketedik és kásás (morsch) lesz.

Aranyparmaine, Kecskemét, Kelebia, Kunbaja, Halas, Mélykut vidékéről. Valamikor itt igen keresett almafajta. De annyira e férgesedet, hogy magyar áru-ról már senkisésem akar tudni, annál kevésbbé, mert Tirolnak még a selectióból származó hulladékárúja is minőségileg és értékben magasabb. Általában azonban az aranyparmaine, hogy úgy mondjam divaltját mult almafajta és régi keresettségét elvesztette. Frankfurt környéke, a Ruhrvidék (Düsseldorf Essen etc.) azelőtt állandó felvevője volt az aranyparmainek.

Édes alma ide sohasem jöhet, mert a szájjiznek meg nem felelvén, eladhatlan. Édes almát, sem a nyári, sem a téli idényben itt eladni nem lehet. Chile csodaszép fehér árúja sem megy, mert édeses. Édes almánk tehát tovább csak gravitáljanak Wienbe, Prágába, ide kis mennyiség sem jöhet.

Kései almáinkból a következő fajták számíthatnak biztos elhelyezésre illetve nem jöhetnek tekintetbe:

Török Bálint, melynek tudományos neve Rottstettiner itteni neve Zwiebelapfel. Délmagyarországon jegesalma néven ismert. Ennek a fajtának tömeges termeléséért már több ízben emeltem szót, mert kimondottan Bajorország, München e legelsőbrangú főzőalmát igen kedveli és kevés vidék van immár (Tirol árúja degenerálódván) mely e fajta szállításánál tekintetbe jöhet.

Az ugynevezett védett területekről, a Tiszahátról ideszállított Krausz-Moskovits féle almaküldemény kedvező fogadtatásra talált, lévén ugy a ladás mint az ömlesztett tökéletesen féreg és hibamentes, színes, amerikai módra calibrált áru. Ha hűtés nélkül lett volna tárolható még az előrehaladott idényben egyébként ismert barna lottjait sem kapta volna meg.

Török Bálintot egyetöre Kecskemét, Kelebia, Jánoshalma vidékéről és a Tiszahátról ismerem.

Rosmarin. E színes és nagy alma ugyancsak kedvező fogadtatásra találna, ha sikerülne itt ugyancsak a féregmentesség tekintetében valamit elérnünk. Eddig Kecskemét és Kelebia vidékéről láttam e fajtát. A mi almánk határozottan lisztább a stájernél.

Ananászrainette. Ha sikerülne normális nagyságu (nem túl kicsiny) szépen pettyezett fajtát termelnünk, e cikk itt ugyancsak kedvelt volna. Kedveltségét természetesen a tavalyi hihetetlen nagy tömegek árának és felvevőképességének és hozzá az abnormis helyzetnek alapul vétele mellett nem bírálhatom sem ennél, sem a többi fajtánál. En az eddigi benyomásokról szólok általában. November hóban kedvező fogadtatásra talált.

Pogácsaalma, téli. Valamikor igen kedvelt főzőalma. Itt Breitling néven ismert. Termésünk szerény volta, azonkívül az áru erős férgessége folytán e

cikket itt már régen nem láttuk. Stájerország termése szerény, színe és íze nem is azonos a stájer árunak a miénkével. Csakis tömegtermelés oldhatná meg a további szállítás kérdését. Minthogy ez alma karácsony táján érke be tulajdonképpen, ide január, február hónapban, mikor itt a helyi olcsó főzőalma már erősen fogyóban van, konveninána. A tárolás akár itt, akár odahaza történhetnék.

Jonathán, Batoul. itt azért nem mehetnének, mert azt az előszereteti árat, melyet Budapest és Wien e két fajtaért fizet, itt megközelítőleg sem lehetne elérni egyrészt, másrészt a Jonathánra itt van az amerikai alma versenye, mely az itteni igényeket tökéletesen kielégíti, a Batoul pedig itt nem megy nemcsak alma számba mint nálunk.

Bellefleur. Ugyancsak nem értékelik itt, mert nem színes, meg azután a stájer degenerált fajta is megfelel itt. Holott a mi Jellowaalmánk otthon nagy becsben áll. Ömlesztve, ha tömegcikkünk volna is, bellefleur alig szállítható, mert érzékeny. Két éve Krimből ide is sok orosz bellefleur érkezett, sajátos korcs áru, mely amellett igen szép volt. Ide nem konveninált, főleg Hamburg felé megy, ahol ma is aukciókon értékesül egyéb orosz áruk mellett. Itt alacsony árakat ért el.

Boscop szépe, Kanadai rainette, Baumann rainette etc. E fajták itt uralják annak idején a piacot és áraik mindig a legmagasabbak a többi fajtákkal szemben. Ugyanez áll a Jágerapfelre. Hatalmas területek ontják az árut a Bodensee vidékéről, illetve a vidék pendantjáról. Svájc északi részéről.

Ami a csomagolást illeti, a mi almáink ide főleg mint tömegárúk jöhetnek és így más berakást, mint az ömlesztett, nem is ajánlhatnák különösen azokban az időkben, amikor a vámtétel alacsony volta ezt szinte kötelezővé teszi. Kosárcsomagolás itt nem megy. A ládárcsomagolásra nézve meg kell jegyezni, hogy selectionk, árunk még nem áll azon a fokon, hogy ilyen csomagolással, eltekintve bizonyos esetektől, mint azt említettem tiszaháti áru, mely ide amerikai ládás csomagolásban jött és elismerésre talált (erre is jobb lett volna a hordós csomagolás) e csomagolást megérdemelné se vám, se osztályozás szempontjából, olyan piacokon, melyek igénye ma már az amerikai, ausztráliai, tiroli, ujjzelandi ect. almák csomagolásával szemben már említettem okoknál fogva inkább jóakaratu mosolyra készítetik a vevőt, mintsem vételkedvre csábítják.

Mennyire jogosult tehát az a kívánságom, hogy épen visszamaradottságunknál fogva mégis kell valamit nyujtanunk és jogosan kívánható meg, hogy ömlesztett almánk és egyéb ömlesztett cikkeink becsületes kereskedőre valló módon rakassanak be. Osztályozva, nem felül az első tekintet meglepésztésére szánt néhány szép darab, alul mustalma vagy hulladékuborka... Ennek immár meg kell szünnie. És ép oly kérlelhetetlen szigorral kell végrehajtani e mindig tudatos berakást, mint most a többi államok rendelkezéséhez legutóbb csatlakozott francia rendelkezlet, mely szerint az ilyen eljárás mindig csalásnak minősítendő, indokok keresése nélkül és a megfelelő büntetőjogi clausulában kikötött büntetés alá esik. *Minőségi ellenőrzés nélkül, büntető hatályu rendelkezések nélkül exportunk nem lesz sohasem a többi exportállamok nivójára hozható és épen azért nincs tömegünk, nincs egynemű árunk, selectionk, mert az export a termelőre nevelőleg hatni nem tudott és spekulatív árut keresvén, nem bevezetettséget,*

jövőt, alkalmazkodást a kinti igényekhez, egyik félnek sem állott érdekében, tömegből, egynemű áruból kiosztályozni a külföldre kívántat. -- Ilyen irányu exportfejlődés mellett nem kell csodálkoznunk, hogy lábunk alul még akkor is kicsuszik a talaj, a minden kívánságot teljesítő versenyállamokkal szemben, ha még a most divó, kérlelhetlen autarchikus törekvések nem is állanának fenn.

--O--

A versenyállamok ezidőszerint a következők:

Olaszország (Nápoly, Modena, Piemonte, Tiro), *Jugoszlávia* (Régi Délstájer, Krajna, Szerbia, ez utóbbi Budimka és Pogácsa almájával), *Svájc, Oroszország* (főleg Krim félsziget), *Románia* (Erdély, Besszarábia), *Amerika, Chile, Ausztrália, Ujjzeland,* a belföldön: Bodensee vidéke, Pfalz, Bergstrasse etc.

A rétesalmánál a már említett Modena vidéke először június 27-én jelent meg hullásalmával, 40 pfenniget ért el, asztrakán hullásalmáért ugyancsak 40 pfenniget, később modenai rétesalma (haragoszöld, kemény áru) már csak 32 pfennig, lanyhuló irányzattal, asztrakán pedig 36-40 pfennig.

Helyi áru, az idén nem lévén hozami esztendő, kevés, (mégis még ma is tárol helyi áru itt), de Tirol végig valósággal önti rekordtermesét folytán az árut, minden normális árfejlődést gátol, ugyanaz lesz a jugoszláv áru szerepe és az osztrák árué, a tárolásra az alacsony vám (M 2%) mellett behozott alma alig értékesül, a 20 pfennig kilonkénti ár hamar általános, még a Kalterer Böhmer és más nemes fajták is hihetetlen alacsony áron kelnek el és nemes hogy Tirol még ma is küld árut napi érkezésre, rekordtermése kifogyhatatlan volta következtében, kérdés, hogy a februárban nekilendült kedvező irányt vett értékesítés, mely ma stagnál, nem hagyat-e vissza a mi friss árunk érkezéséig, bennünket zavarában, nagyobb készleteket az 1933. évi idényre kevés reményt nyujtva?

Egyébként számszerűleg még az említett akadály dacára is következő adataink vannak müncheni viszonylatban az 1932. évben:

Beérkezett 31 komplet waggon, ebből sok 50 mázsán felüli, továbbá 19 waggonban mellékrakományként alma alatti elosztásban:

Kecskemétről 12 waggon, Izsákról 3 waggon, Kiskunhalasról 6 waggon, Ujkecskéről 2 waggon, Nagykőrösről 3, Lakytelekről 1, Kistelekről 1, Zöldhalomról 3 waggon... Kecskemétről 14 mellékrakomány, Halasról 3, Nagykőrösről 2.

Hogy a felvevőképeség ezidőszerinti helyzete miként módosul, hogy a kései almák (ausztráliai, ujjzelandi) mennyiben akadályozzák almánk értékesítését, hogy kereskedelmi tárgyalásaink milyen eredményt hoznak a behozhatóság tekintetében (akár contingens, akár növényvédelmi korlátozások formájában) ettől fog függni rétesalmánk és egyéb almáink elhelyezhetési lehetősége, eltekintve attól, hogy idején kell jönnünk és megelőzni egy most hozamiévnél várt belföldi termés piacrajutását.

Hol nyaraljunk a nyáron?

Maradjunk a vármegyében! Az alkalmas helyek közlését, ismertetését jövő számunkban folytatjuk!

Internacionális lelki szövetség.

Irta: **Hammersberg Elemérné Kovalik Ilona.**

Az ismeretlenség, közöny és gyűlölet reánk boruló sűrű ködét itt-ott átvilágítja a nagyszerű kultúrával és egymásiránti szimpátiával telített emberi koponya és szív találkozásának örök reflektor sugara, hogy megjelölje az utat a nehezen bontakozó jövőendő felé.

Egy habosfehér éket vágott az S. S. „Páris” New-Yorktól a Földközi tengerig az Océánon. A hajón egyetlen magyar volt, hazatérő uram, a többi amerikai luxus-utas. Amikor ott tul, a nagy lehetőségek világában átérezte igazán mindenben számottevő kicsiny hazánk guzsbakötöttségét, lelki energiáját arra koncentráltta, hogy mindenkiben, akiből kiérezte a magasabbrendűséget, felébressze az érdeklődést és megértést Magyarországra iránt.

Ki tudott Budapestről valamit? Csak Páris, London, Ber'in, Róma képei világítottak a látni és tudni vágyók fantáziájában mint pozitív lehetőségek Európában. Tehát oda mennek s azután vissza.

Algirban megpihent a társaság. Elült a tenger moraja, a hajó mozgása s a csöndességben a lelki tekintetek és szívek jobban egymásfelé fordulhattak a konvencionálisnak látszó, de mégis nagyon mélyről fakadó egymásra kíváncsi emberi „ki is lehetsz?” kérdéssel. Ebben az egzotikus milióban, a két szélsőséges kultúra találkozásának küszöbén, a „Casino Municipal” halljában történt a fogadalom egy pár ember részéről, hogy megváltoztatják utiprogramjukat s azt a sokszor lelkükbe duruzsolt Magyarországot is megnézik.

Levelek, telefonálások, látogatások gyorsan lepergették. Mrs. Willats és Mr. Willats Hollywoodból, dr. Emerson E. C. St. Paulból belekerültek annak a varázsnak bűvkörébe, mely minden idegent rabul ejt, aki ennek a nagy, nemes és művészi lelkiösszetételű magyar fajnak magából kiizzadott drága valóságát, Budapestet felismeri. A tudományok lejtétsége, a kilinomodott művészetek, a nemzeti specialitások egyik ámulatból a másikba ejtették az amerikaiakat. Mindent megnézték, Willatséket különösen zenénk és népművészetünk ragadta magával. Az operában Kodály „Székely fonó”-ját élvezték végig leirhatatlan gyönyörűséggel. De Bura Károly nemesveretű játékaának és Magyar Imre igaz művészetének interpretálásában előadott magyar melódiák is olyan hatást váltottak ki belőlük, hogy megszámlálhatatlan kottát vásároltak és gyűjtöttek össze azon igérettel, hogy Hollywoodban előadások keretében bemutatják majd ennek a kis meseországnak lelki kincsait.

Dr. Emerson, uram kíséretében végiglátogatta az összes budapesti klinikákat és kórházakat. Eredetileg Londonba készült egy amerikai ösztöndíjjal, hogy tudományos kutatásokat végezzen az ottani sebészeti klinikákon, de mikor meggyőződött a magyar tudásról, Londont eszerben hagyta és nálunk maradt. Filmfelvételeket készített a nagyszerű műtétekről, Hüttl professzorunk gyomorvarrógépét megvette s elhatározta, hogy otthon St. Paulban előadásokat fog tartani az itt tanultakról, filmben be fogja mutatni a látottakat s orvosi munkájában felhasználja a genialis magyar sebész találmányát.

Hüttl professzor rókuskórházi sebészeti osztályán még egy idegennel, a finn Kallio dr.-ral (helsinki sebész főorvos) bővült a kis társaság. Kallio dr. a magyar kultuskormány ösztöndíjával jött hozzánk

tanulmányuttra és bejárta összes hazai klinikáinkat és kórházainkat.

Egy este a Hungáriában találkoztunk mindnyájan. A tapasztalt nagyszerűségek, Magyar muzsikája, a tokaji bor feloldották a lelkeket s az egész drága hangulatot élővé tette a vendégszerető magyar szív lüktetésének megérzése s ebben az eleven lázban egy amerikai, finn, magyar lelki szövetség örömszinű zászlója szaladt fel egy pillanatra a jövő hajójának árbócára.

Mielőtt széjjeloszlott az így összeforrt társaság, nagy fogadkozások történtek, amik hangulatjátékoknak tünnek fel, pedig később bebizonyosodott, hogy komoly valóságok lettek.

Emerson dr. és Kallio dr. az előző est mámoros hatása alatt másnap a Gellérthegyen sétálgattak és elhatározták, hogy együtt fognak dolgozni St. Paulban. Pedig Kallio igazán neves sebész Helsinkiben. S ime beváltotta az akkor tett ígérését, melyről egy hozzánk intézett meleg baráti levélben így számol be kissé hibás németiséggel: „Sie können sich vielleicht erinnern dass ich im Hotel Hungaria oltmals erwiderte:” „Alle Freude ohne Alkohol ist unnatürlich” „am 11. II. 1933 beginne ich meine Reise nach Amerika. Am 22. II. 1933. bin ich schon im New-York. Hinter diesem Plan war nur ein bischen Tokay, Hotel Hungaria, ein schöner Abend, gute Stimmung, u. s. w. und jetzt ist es schon eine Wirklichkeit...”

Amikor ezt a levelet írta, egyben megküldte legújabb tudományos könyvét is: „Die Knotenbildungen des Darmes”, melynek előszavában nagy hálával emlékszik meg hazánk nagyszerű sebészeiről: Verebélyi, Winternitz, Hüttl, Ádám, Bakay, Hüttl, Pólya, Neuber. Vidakovich professzorokról. Ugyanekkor küldött több finn nyelvű beszámoló füzetet is melyekben a magyarországi klinikákról, kórházakról és kiváló orvosainkról ír nemzetének.

Willatsék is valóra váltották akkor tett ígérteket. Előadásokat tartottak hazánkról a rádióban. Uram kérésére Légrády Ottó főszerkesztő ur, magyar cigányzenés gramofonlemezeket és a „Justice for Hungary” két példányát küldte ki nekik Hollywoodba. Azóta a hollywoodi rádióstúdió hetenkint magyar cigányzenés estét közvetít hallgatóinak és Willats előadásokat tart a trianoni békeszerződés igazságtalanságáról és a lovagias magyar nemzet meg nem érdemelt sorsáról. Willats legutóbbi levelében többek között ezt írja: „Several persons have called me by telephone to say that they wept when they heard this music because it reminded them of their childhood in Hungary. I find great satisfaction in describing the chivalry of your people and telling of the injustice done you by the treaty of Trianon...”

Kell-e ennél jobb propaganda, amikor a magyar cigánymuzsika búbajos melódiái nemcsak az idegen lelkeket ragadják magukkal, hanem rég elszakadt véreinkben is, akik talán anyanyelvüket már el is felejtették, felébressztik a honi bőlesőre való visszaemlékezést?

A völegény Emerson nászutra Magyarországra akar jönni. Akkor szeretné elmondani, milyen nagy tudományos előhaladást köszönhet ennek a nemzetnek Amerika. S ha esetleg tovább jutott ő is, a maga tudását adja cserébe mindezekért.

Most mindnyájan oda várnak bennünket, hogy újra egymás mellé kerüljön az amerikai, finn és magyar lélek s együtt, egymást erősítve, építse és fejlessze azt az örök hidat, melyet a nagy tudás, mély érzés és erős munka köveiből, ebből a soha szét nem rombolható anyagból rak az emberiség egy boldogabb jövő felé.

Vitéz dr. Tömösváry János főszolgabíró a hevesi járás viszonyairól.

Fölkerestük hivatalában a hevesi járás főszolgabíróját, hogy tőle felvilágosítást nyerjünk a járás egy-két fontosabb ügyére vonatkozólag.

Kérdéseinkre szíves volt az alábbiakban válaszolni:

„A nehéz gazdasági viszonyok természetesen a hevesi járás lakosságát is erősen próbára teszik.

A gazdasági élet gyökerét képező gazdabál itt sokszorosan érezteti hatását a többi foglalkozási ágaknál.

A járás hazafias érzésű, a nehéz időket megértő komoly lakossága tudatában van annak, hogy e történelmi időben, a nemzet létérdeke, hogy higgdtan — türelemmel, egyensúlyunkat megtartva — egymás támogatásával kell a szebb jövő érdekében dolgoznunk.

A legfőbb kérdésünkben — a munkásságnak munkával való ellátása ügyében a múlt évhez viszonyítva határozott javulást látok.

Öröndetes tényként állapítom meg, hogy amíg a múlt évben ugyszólván egyetlen munkás sem mehetett más vármegyékbe dolgozni, mert minden vármegye az önellátás álláspontjára helyezkedett, az idén Fehér megyébe igen sok munkás szerződött le. Boconádról pedig ugyszólván minden mezői munkást elvittek.

Az inségmunkák folyamatban vannak, a Kisköre-szentmiklósi ut munkálataihoz a napokban osztottak újabb 30 munkást.

A munkás szerződések simán mentek, csupán egy helyen volt kisebb zavar.

A Koburg hercegek hevesi birtokán történt, hogy a munkások a rosszul kiszivárgott helytelen hírek után indulva, hogy a területeket kis haszonberekre fogják fölosztani, — vonakodtak az aratási szerződést aláírni. — A kellő fölvilágosítás után ez az ügy is elsimult.

Legjobb meggyőződéseim szerint állíthatom, hogy járásom területén a dolgozni akaró és tudó munkások nem marad a nyáron munka nélkül...

Az adók bizony itt is nehezen folynak, a községek helyzete nehéz, de remélhető, hogy jó termés esetén az ősz folyamán mégis be fog folyni annyi adó, hogy a községek háztartásának egyensúlya biztosítva lesz...

A világháború frontharcosainak szervezését magam is igen fontosnak és szükségesnek tartom. Valósággal nemzeti erőt képeznek és így azoknak elhanyagolása bűnös könnyelműség volna.

Járásunk egész területén folyik a szervezési munka. Hevesen Dr. Bóna Aladár ügyvéd lett, mint szervező tiszt megbízva.

Minden reményem meg van arra nézve, hogy rövidesen sikerülni fog a szervezés nagy munkáját mindenhol eredménnyel elvégezni."

A hatvani kerület országgyűlési képviselőjének felszólalása a rokkantak érdekében.

A háború befejezte óta a nemzet becsületbeli adósságainak egyik legfontosabbika a világháború rokkantjainak ügye. A kormány az ország adott szomorú viszonyaihoz mérten igyekszik a törvényhozás útján rendezni vagy mondjuk inkább törleszteni a nemzet nagy adósságát. Dr. Szinnyey-Merse Jenő a hatvani kerület országgyűlési képviselője legutóbbi parlamenti felszólalásában a rokkantak igaz ügye iránti nagy szeretetéről tett tanubizonyosságot. Megjegyzéseit az egész Ház osztatlan figyelemmel kísérte.

Nyarajunk Mátrafüreden!

Irta: Dr. Hajdu Béla.

Nem kell azt magyaráznunk, hogy a nyaralás, nem luxus dolog, a nyaralás nem a gazdagok privilégiuma. A nyaralás azok részére is, akik nem betegek, szintén szükséges valami. Kikapcsolódní a mindennapi életből, más környezet, pihenés, pár heti könnyű életmód, egy egész életre lehet kihatóással. Hány embernél jelent az rengeteget, hogy megerősödve, jó ellenálló képességgel felkészülve áll az élet harcaival szemben. Jó levegő, pihenés, jó ellátás, azok a kellékek, amelyek egy nyaraláshoz szükségesek.

Nem mindegy az, hogy ki hová megyen nyaralni. Nem mindenki bírja a napos meleg helyeket, nem mindenki bírja el a magas hegyeket. A subalpin klíma, amely 300 m.-től 700 m.-ig terjed, az a magasság, amely nem okoz a szervezetben nagyobb változást. Mátrafüred azonkívül, hogy ilyen subalpin, még a természettől nagyszerűen védett, mert dél felé nyitott, észak, kelet, nyugatról hegyekkel zárt. Tudjuk, hogy nyáron és télen is, a déli nap az, amelynek az insolációja a legértékesebb. Estelélé a legnagyobb kánikulában is lehül Mátrafüreden a levegő, úgy, hogy az esték mindig hűvösek; felrisszítők, nyugodt álmot hozok. Nappal sem erik el Mátrafüreden a hőmérők azt a magasságot, mint például Gyöngyösiön. Itt mindig van árnyék, 30.000 hold erdő tiszta levegője, biztosítja még a klimatikus fürdőhelyek előnyeit. Maga Mátrafüred 350-420 m. magasságban fekszik. Legalább 500 jól felszerelt ágy áll a nyaralók rendelkezésére, 3-4 elsőosztályu panziója van, amely minden igényt kielégít. Vannak külön kis villák, olyan családok részére, akik maguk óhajtanak háztartást vezetni. Szóval a családi ellátástól a jó szállodai panzióig minden igény kielégíthető. Évről-évre, tehát az idén is halad a közművek kiépítése Mátrafüreden, úgy, hogy az idén, már a telep tisztasága, portalanítása biztosítva látszik. A közlekedés igen kényelmes volt már 1932. idényben is, úgy halljuk hogy még több járat, olcsóbb pénzért fog közlekedni. A turizmusnak, Mátrafüred igen kényelmes központja.

Mátraháza 715 mtr. magasan van és 100-on felül van a kényelmes jól felszerelt szállodai ágyak száma. A mátraházai jó és kényelmes ellátás már országoshírű, és ha még 1-200 ágy állana Mátraházán a nyaralók rendelkezésére, a tapasztalatok szerint arra is mingig volna jelentkező. Innen indulnak ki

az összes 700 m.-en felüli turahelyek útjai. Szt. László forrásból kapja hideg erdei vizét, klímája és napsütéses ideje ideális.

A Hevesmegyeieknek egyenesen adva van a Mátra, mint nyaralási lehetőség. Már a máshová való utiköltség megtakarítás-áért itt néhány napig nyugodtan lehet tartózkodni.

Mátrafüred a gyermekek részére különleges jó hatással bír. Az influenza utáni chylus mirigy megnagyobbodások, anaemiák, neoropátiák, rochitikus és gyenge gyermekek, mintha kicserélődnének, esznek, jól alszanak, hiznak, reggeltől estig az erdőben játszhatnak. Van gyermek panzió is, ahol szak-szerű felügyelet és gondozás mellett olcsón elhelyezhetők a gyermekek kísérő nélkül is. Mátrafürednek a jó gyöngyösi gyümölcs és zöldségfélék megadták a diétás irányt is. Változatos és elsőosztályú lőzselék és gyümölcskurákra, ma már a jobb panziók berendezkedtek.

„Nyaraljunk itthon!” Ma már nem jelszó, hanem parancsoló szükséglet. Viszont a hazai fürdők, köztük Mátrafüred is, igyekeznek, mindent nyújtani, ami a nyugodt és kellemes nyaraláshoz szükséges:

Vitéz dr. Sziráky Károly, a Hatvani Atlétikai Club elnökének nyilatkozata az egyesület programjáról

Felkerestük dr. vitéz Sziráky Károlyt, a Hatvani Atlétikai Club köznapokban megválasztott erőskezű új elnökét, ki az egyesület jövőbeni életéről, s az új tisztikar nagyszabású terveiről a következő nyilatkozatot tette:

„Programmom rövid: dolgozni akarok. Nehéz feladatok várnak megoldásra. A HAC kébelében személyi harcok dunnak. Ezeket részben már megszüntettem, részben meg fogom szüntetni. Ahol a jó szó nem segít, ott kérlelhetetlen szigorral fogok fellépni.

A HAC ma el van adósodva. Az évi kamatterhek több száz pengőt tesznek ki. Nemcsak a kamatokat, a tőkét is törleszteni akarom.

A football csapatban csak hatvani fiukat engedek játszani. Legyen a kivított eredmény szerényebb, de a mi fiaink érjék el. Az idegen tollakkal való ékeskedés a múltban is megbosszulta magát és én hiszem, hogy a mi fiainkból olyan játékosokat fogunk nevelni, akik bármely viszonylatban megállják a helyüket. Azt a játékost, aki csak kísérletet tesz is arra, hogy játékáért közvetett vagy közvetlen elnértéket kapjon, az egyesületből eltávolítom.

Tenisz, atlétikai, vívó, céllövő, uszó, asztali tenisz, torna szakosztályok létesítését vettem tervbe. A szervezés már olyan előrehaladott állapotban van, hogy igen rövid időn belül megjelenhetünk Hatvan közönsége előtt.

A hatvani vasutasok sport egyesületével a HVSE-el a testvériség és megértés jegyében akarok együttműködni. Legyen a két egyesület egymásnak nemes ellenfele, de nem ellensége.

Örömmel tapasztaltam, hogy elgondolásaim Hatvan egész társadalmánál megértésre találtak. A közélet minden jelentős egyénisége — kívül eddig szerencsém volt e kérdésről tárgyalni — kész örömmel csatlakozott hozzánk és nemcsak erkölcsi, de a mai viszonyhoz mért anyagi támogatást is kilátásba helyezett.

Külön kell megemlékezni báró Hatvani Endre ur öméltsága nagylelkűségéről. A Báró úr évente nagyon tekintélyes összeggel járul hozzá ahhoz, hogy a terveinket valóra válthassuk.

Minden meg van adva tehát, hogy a HAC régi fénykorát újra elérje. Én bizom Hatvan sportszerető fiatalságában, bizom fiatal, tette kész munkatársaimban,

Kérem a sajtót és elsősorban Téged, kedves Barátom, kisérd mindig figyelemmel egyesületünk életét és egészséges kritikával működj közre abban, hogy a kitűzött célok mennél tökéletesebben legyenek megvalósíthatók.”

A Hatvani Önkéntes Tűzoltó Testület diszközgyűlése.

Ebben a nehéz gondokkal telített életben való-sággal a békeévek nagyszerűségét varázsolta vissza a Hatvani Önkéntes Tűzoltó Testületnek folyó hó 8-án megtartott lélekkel átítatott családi ünnepe — diszközgyűlése.

A diszközgyűlést, Hirling Gyula főparancsnok nyitotta meg, szeretettel üdvözölve a megjelenteket. Visszapillantást vetett az egyesület múlt évi eredmény munkájára, további szeretetteljes együttműködésre hívta föl a testület minden tagját.

Dr. Illés Gyula a testület főtitkára föltárta a legutóbbi gyűlés jegyzőkönyvét, amelyen dr. Erdélyi Ernőt a győri tűzoltótestület világhírű parancsnokát, tiszteletbeli parancsnokká választották.

Vitéz dr. Lénárd Béla tb. járási tüzrendészeti felügyelő, nagyhatású beszédében, mely szavakkal köszöntötte a jelenlévő dr. Erdélyi Ernőt, reámutatva kiváló érdemeire.

Szőke Benedek, tb. vármegyei tüzrendészeti felügyelő dr. Erdélyi Ernő, Hirling Gyula és dr. vitéz Lénárd Béla érdemeit méltatta, lelkes beszédben köszöntve őket.

Dr. Illés Gyula az Országos Tűzoltó Szövetség alelnökét dr. Manirovics Imre ny. államtitkárt köszöntötte hatásos beszédében, mint az igazi szív és lélek emberét, a becsületes tűzoltó inkarnációját aposztrofálta.

Dr. Marinovich Imre kitünően felépített rendkívül megragadó beszédében üdvözölte Hirling Gyula főparancsnokot, az Országos Tűzoltó Szövetség nevében abból az alkalomból, hogy a legnagyobb leny-gyel kitüntetését kapta.

„Mélto vagy mindenképen e kitüntetésre, hiszen 35 éve önként híve vagy a nemes ideálokkal lelkesen küzdő testületnek. Benned is felismertük azt a rokonérzést, amely bennünket tűzoltókat összeforraszt, hogy mindent áldozunk másokért, felebarátunkért. Ha a vészjel fölhangzik, elhagyunk mindent ami kedves családod is, — csak egy áll előttünk, hogy a tűzveszélybe jutott embertársat megsegíthessük.

A Te lelkes példaadásoddal hűséges munkásnak bizonyultál, igazán méltó vagy a nagy kitüntetésre, amelyet bensőséges szeretettel nyujtok át a 35 éves szolgálati érdemmel együtt, amelyet Neked az Országos Tűzoltó Szövetség igaz szivbeli üdvözlettel küld. . . .

. . . Örömmel és büszke önértéssel hozzatok is szölok tűzoltó bajtársaim, mint tiszteletbeli parancsnokotok.

Nemcsak a lelkesen küzdő bajtársat, hanem az önzetlen magyar testvért is köszöntöm bennetek. Mi primus inter pares vagyunk — parancsnokok bár, — de mégis elsők a harcolók között.

A Ti munkátokban látjuk a bizalmat a szebb jövőben, mert Ti is részesei vagytok annak a nagy munkának, amely meghozza nekünk a nagy integer Magyarországot.

Lévay Mihály v. püspök-prelátus Marinovich Imrét az ország tüzoltó mintaképét köszöntötte, hatásos, lelkes beszédében.

Dr. Szinnyey Merse Jenő országgyűlési képviselő, a hatvani tüzoltó testület kitünő szellemét példaképpen említette föl. Elismerő szép szavakkal köszöntötte a parancsnokot és a testületet.

„Itt a parancsnok és a testület összeforrott egy nagyszerű önzetlen akarásban, — cselekvésben.”

Dr. Erdélyi Ernő nagyhatású beszéde a diszközgyűlés fénypontja volt.

Ezt a kiváló, világhírű tüzoltót, akit a brüsszeli egyetem a tüzoltás terén elért sikereit dicsőítő avatott, — helyesen aposztrofálta vitéz dr. Lénárd Béla üdvözlő beszédében — minden szavából kiérzett hogy igazán egész ember, — a szív és lélek embere!

„1200 lütvésznel vezettem embereimet a veszedelemben lévő megmentésére. 12 szakkönyvet megírtam, a világháboruban véremmel öntöztem Galicia földjét — cselekedetem után sohasem szégyenkeztem, de az itt hallott dicséretetek pírulásra kényszerítettek.

Én a kötelességet teljesíttem, ezért legfeljebb egy meleg közszóritás jár, minden kiténtetésnél, minden dicséretnél, büszkébben fogom viselni az Önök kiténtetését, — hogy tiszteletbeli parancsnokká választottak.

Mi tüzoltók a szív katonái vagyunk, akiknek két erősségük van. Az egyik az Istenhit, a másik a hazához való rendíthetetlen ragaszkodás.

Én nem hoztam kiténtéseket, csak a szívem soha el nem muló szeretetét. Ezzel a hűsleges szeretettel köszöntöm a Ti kiváló érdemes parancsnokokat Hirling Gyulát és az én volt tanítványomat, vitéz dr. Lénárd Bélát — akit én szavakkal nem tanítottam és benneteket tüzoltó testvéreim is, akiknek azt mondom, szeressétek a hazát, ezzel a nemzettel Istennek is szolgálatot tesztek. Vessétek a lelketekbe, hogy a hazát nem lehet szóval — csak tettekkel szeretni.”

Várkonyi Sándor főjegyző meleg szavakkal emlékezett meg a hatvani tüzoltóság általa is látott 2 évtizedes munkásságáról, az elismerés és a hála virágát adta át az ünnepelt parancsnoknak és a testület minden tagjának.

Domány Ernő főmérnök rövid, de hatásos beszédében a Hatvani Cukorgyár tüzoltóinak hűsleges szeretetét és elismerését tolmácsolta Hirling Gyula főparancsnoknak, akinek nagyszerű munkája eredményezte azt, hogy a két testület egy lett.

Dr. Adler Vilmos főrabbi az ünnepelt főparancsnokot, mint a lélek és a szív emberét köszöntötte.

Stern Jakab a hatvani tüzoltó testületek legöregebb tagjának megkapó, szép beszéde után Hirling Gyula főparancsnok meghatott szavakban mondott köszönetet, az Őt és a Testületet ért ünnepelésért.

„Az öröm és a lelkesedés hatja át a lelkemet! Az országos Tüzoltó Szövetség megtisztelő megjele-

nése nemcsak külső fényt, hanem belső értéket is adott ünnepélyünknek.

Az én szívemhez a tüzoltóság áll legközelebb, a lényem is tüzoltó. Szívem egész melegével köszöntöm a meg nem érdemelt elismerő szavakat”.

A diszközgyűlést bankett követte.

Az Egri Társadalmi Egyesületek Gazdasági Bizottsága mintatelepeket létesít a szőlő és gyümölcsstermelés előmozdítására.

A szőlőgazdaság válsága, amely a piacok pangásának egyenes következménye, a tönk szélére juttatta az egri borvidék gazdáit is. A végsőkig megterhelt földbirtok hozama elégtelen még az adózásra is s a hitelelet stagnálása lehetetlenné tesz minden megmozdulást. A szőlőbirtokosok minden lehetőt elkövetnek, hogy kiutat találjanak a mai kényszerhelyzetből, amelybe az általános világ válság kényszeríti őket. Eger országgyűlési képviselője dr. Petró Kálmán volt az, aki azt a régi megismerést, hogy a bajok oka az általános helyzetben túl lokális hiányosságokban is kereshető, gyakorlati tettei révén s az Egri Társadalmi Egyesületek Gazdasági Bizottságának megalakításával olyan szervezet hozott létre, amely ezeket a helyi okokat kutatja s mindent elkövet azok megszüntetésére. A Gazdasági Bizottság munkaprogramja felöleli a szőlő, és zöldségstermelésnek minden problémáját, messzeható célkitűzései a termelésre és értékesítésre és ezzel a gazdák nyomászó állapotának javulására nyit új lehetőségeket. A Bizottság a termelés és értékesítés kérdésében nemcsak adminisztratív szerepet tölt be azzal, hogy a hozzáférőknek szaktanácsot ad ügyes-bajos dolgaikban, hanem életrevaló gyakorlati módszerek megismertetésével is szolgálni kívánja a termelők érdekeit. A Bizottság elhatározta, hogy az egri szőlő és gyümölcsstermelés szakszerű irányítására mintatelepeket létesít, abból a gazdasági ágak legfejlettebb művelésének módszereit, fogásait és leghasználatosabb megoldásait fogja megismertetni.

A város határainak négy különböző pontján választják ki az alkalmas területet s itt mintaszőlőket és gyümölcsösöket telepítenek. Ezekben fogják bemutatni a gazdaközönségnek a vidéken legrentábilisabban tenyésző szőlő és gyümölcsfajtákat, azok munkálatait és kezelési módját. Dr. Petró Kálmán eredményesen interveniált a terv érdekében Kállay Miklós földművelésügyi miniszternél.

A debreceni Postaigazgatóság levele szerkesztőségünkhöz.

5. B. 83 1933.

1933. április hó 12.

„Hevesvármegye., politikai lap tekintetes Szerkesztőségének

HATVAN.

Értesítem a tek. szerkesztőséget, hogy a „Hevesvármegye” folyó évi 6-ik számát, „A gyöngyösi kereskedelmi csarnok érdekes felterjesztései” című közleménynek tárgyalása és esetleges intézkedés végett a postavezérigazgatósághoz felterjesztettem.

Dr. Nagy

m. kir. postafőigazgató

Hozzászólás dr. Illinyi László „Pásztó jövője“ című cikkéhez.

Írta: Jungreisz Márton.

Azt hiszem, velem együtt sokaknak ragadta meg a figyelmét dr. Illinyi László pásztói főszolgabíró cikksorozata, mert a benne felvetett téma, különösen ma, hazánk megcsonkítottságában, nagyon is aktuális.

Legelső sorban a legnagyobb elismeréssel kell adóznom a „Pásztó jövője“ írójának, amiért felvette ezt a kérdést.

A cikk írójának teljesen igazat adok abban, hogy a Mátra legszebb rész Pásztónál kezdődik s ha a Mátrából csonka hazánk Tátráját akarjuk kifejleszteni, - természetesen Pásztó kell, hogy a Mátra Poprádfelkája legyen.

Hozzászólásom lényege az a javaslatom, hogy a „Mátráért egyesüljünk“ jellegével fogjunk össze, hogy egyesült munkánk folytán nagyobb eredményt tudjunk elérni a Mátra és a környéke fejlesztése terén s vegye ezen szép összefogó munkánknak megszervezését a tema felvetője dr. Illinyi főszolgabíró kezébe, folytassa ugy a vármegyére, mint az országra nézve üdvös és nemes propagandáját, - kérje fel támogatólul, vármegyénk minden szépért és jóért lelkesedni tudó alispánját, Okolicsányi Imrét, álljon ő elsőül mellénk, akinek tehetségét mindnyájan ismerjük s aki a vármegye népének bizalmát, szeretetét és tiszteletét még gyöngyösi szolgabíró és hatvani főszolgabíró kora óta bírja.

Készíttessen az alispán katasztert a Mátrahegység tulajdonosairól, vonja bele őket a „Mátráért egyesüljünk“ nemes eszméjébe, csináljunk propagandát a Mátráért, álljunk mellé teljes szívet, lélekkel, - no meg nyitott zsebbel - és teremtsük meg a Mátrából azt, amire hivatva van: a közellekvő Tátrát.

Nagy kitaratást igénylő, hosszadalmas munka lesz s lehet, hogy mi már nem is erjük meg a Mátra diésőségét, de ha a dr. Illinyi cikkében foglaltak szerint most hozzáfogunk az alapok lerakásához, biztos vagyok benne, hogy gyermekeink már régi szép Tátránk méltó testvérét fogják a Mátrában megtalálni, amely nemcsak most, megcsonkított hazánknak lesz nélkülözhetetlen sport, nyaraló és gyógytényezője, hanem éppen a fővároshoz való közelsége miatt az újjászületendő Nagymagyarországban is megtalálja majd létjogosultságát.

A magam részéről, mint harcos közkatoná bejelentem odaadó közreműködésemet s innen hívok fel mindenkit, hogy vegyen részt a „Mátráért egyesüljünk“ akcióban, - az Isten áldását kérve, hazánk és népünk javát szolgáló nemes munkájukra!

A gyöngyösi vitorlázó repülők magassági rekordja. Évek óta a legszivósabb, kitaró lelkes munka folyik Gyöngyösön a vitorlázó repülés fejlesztése terén. Valóságilag példátlan az a szorgalom és az az önfeláldozó munka, amellyel a semmiből országos, sőt azt mondhatnánk európai eredményeket produkáltak. Ennek a nagyszerű gardának lelkes munkájáról lapunk legközelebbi számában fogunk részletesen referálni, most csak a legutóbbi nagyszerű eredményt regisztráljuk, amidőn hírül adjuk hogy a vitorlázó repülők egyik kiváló tagja Molnár Árpád legutóbbi repülése alkalmával 700 m. magasságba emelkedett, amellyel országos rekordot állított fel.

A hatvani tüzelőanyagkereskedők sérelme.

A vármegye többi helyein is, a tüzelőanyag kereskedők sokat panaszkodnak a miatt, hogy a piacra nem östermelői igazolvánnyal igen nagymennyiségű tűzifa kerül.

A hatvani kereskedők kérvénnyel fordultak dr. Kékessy Dezsőhöz, a hatvani járás főszolgabírájához sérelmeik orvoslása végett.

Dr. Kékessy Dezső főszolgabíró közölte munkatársunkkal, hogy ő a legnagyobb megértéssel kezeli a kereskedők sérelmezett ügyét és kijelentette, hogy gondja lesz reá, hogy csak östermelői igazolvánnyal lehessen a hatvani piacon tűzifát árulni.

A nógrádmegyei községek előjáróságait meg fogja keresni aziránt, hogy a legnagyobb gondossággal járjanak el az östermelői igazolványok kiadásánál.

„A jogos magánérdek megvédése mellett gondom lesz reá - mondotta, - hogy a lakosság érdekei a tűzifa árának helyes és méltányos megállapításánál kellő figyelemben részesüljenek, amelyre nézve a kereskedők részéről kötelező ígéret tétetett.“

A hatvani járás főszolgabírájának álláspontját a kereskedők s a lakosság is megnyugvással veszik tudomásul.

A Hac. új strandfürdője.

Beszélgetésünk Várkonyi Sándor főjegyzővel.

Hatvan nem nagyon szerencsésnek mondható közegészségügyi viszonyainak egyik igen értékes megjavító tényezője lesz az az új strandfürdő, amely a József-park mellett a Nógrád patak és a Zagyva között fog létesülni, A strandfürdő eszméjét Várkonyi Sándor Hatvan község agilis főjegyzője vetette fel s az ő lelkes alkotni akaró erejének lesz köszönhető, hogy ezen rendkívül fontos közegészségügyi intézmény néhány hét múlva a Hac tagjainak és az iskolák növendékeinek rendelkezésére fog állni.

Munkatársunknak alkalma volt Várkonyi Sándor főjegyzővel a létesítés színhelyén az intézmény céljáról és jövőjéről beszélni.

„En az ifjuság testi nevelésének és sportszeretetének emelése szempontjából is - de különösen egészségügyi szempontból igen fontos hiányt pótlónak látom ezen strandfürdő létesítését. A Nógrád patakot, amelyben állandóan víz folyik, elzáratjuk, a vizet megduzzasztjuk és csatornán keresztül fogjuk a tiszta folyóvizet a medencébe vezetni, amelyből a felesleges, elhaszált vizet állandó cirkulációval visszavezetjük a Nógrád patak folytatásába. A víz-medence mellett a legkitünőbb Zagyva homokkal töltött strandot készítünk. A medence körül elterülő kitünő füves terep nagyszerű eszköze lesz a sportnak és az egészség fejlesztésének. Ha a folyó évi próbák jól beválnak, minden erővel arra fogunk törekedni, hogy Hatvan egészségére ezen nagyon erősen kiható intézményt a legnagyobb mértékben kiszélesítsük.“

Az előfizetési díjakat kérjük sürgősen beküldeni! Ne csak olvassa, hanem terjessze is lapunkat. Eredményesen hirdethet a „Hevesvármegyében“.

A Szervitarend Hétszázéves Örömeve.

Irta: **Frater Benitius.**

Vármegyénk hitéletén, csendben, de hatékonyan működnek az egri szerviták; Szeptemberi Fájdaimas Búcsújuk legalább tizenöt vármegyének a népét gyűjti egybe; természetes, hogy Heves vármegyére a legtöbb jut belőle, de Bars, Gömör, Nógrád, Torna, Abauj, Zemplén elszakított részeiből is csapattól zárandokolnak az ájtatoskodók a ma már közel kétszázéves, a török kivonulása után helyreállított valószínűleg ősrégi búcsújáráhelyre. A Kandro Kabos által szerkesztett Adatok az Egri Egyházmegye Történetéhez című, időszaki folyóirat szerint ugyanis a XVIII-ik század derekán (kegyoltárok 1745-ös évszámot visel) a szerviták az őshajdanban is fennállott szent ferencendi apácák, röviden *klarisszák* monostorát kapták beköltözéskor, amelynek régi falait a főfolyosó egy törése ma is mutatja. Ezen klarissza kolostor pedig világhírű volt. A főbenjáró bűnök alól ugyanis az egyház fegyelmi szabályzata és az akkori bíraskodási eljárás szerint csakis három helyen lehetett fölödozást nyerni: Rómában, Compostellában (Spanyolország) és az Egri Klarisszáknál. A törökök a zárdát dzsámivá alakították át; ennek nyomait viseli a mai egri szervita templom picit hosszukás, de széles hajója.

A szervita rendet 1233-ban a kor nyavalyája, a gőg, düh, kegyetlenség, vérbosszú, pártviszály szülte, mint a kór-méreg antitoxinját. Hét florenci, előkelő és gazdag nemes megutálva az áldatlan guelf és gibellin viszályt, mely kiirtással fenyegette Toscana hadviselő, nemes népét, remete ruhát öltött és a Firenze melletti Monte Senario zordon fenyveseinek barlangjaiba húzódott, honnét alázatos, lehiggadt, békéltető, holtszegény módra alamizsnát koldulni bejártak azok közé, kikkel előbb pajzsukat döngették, szikrázó szemeket, kardjaikat összemérik. Így oltották be a gőg szellemét saját példás életükkel. Még pedig csodás eredménnyel. Nevüket egy kis gyerektől kapták, ki a piacon rájuk kiáltott: „Nini! Mária Szolgái!” Védő szentül a Dolorosát a Fájdalmas Máriát választották.

Azóta századok tüntek le, Benitius Fülöp a hét alapító kortársa, lángoló szónoki képességével, lankadatlan buzgalomával ugyszerzőlván az egész világot bejárta és a rendet elterjesztette. Százakra megy szentjeik, boldogjaik, vértanuik (Brünn), hősi halált halt hittérítőik száma. Hittudósai a legszigorúbb, orthodox, katolikus hit- és erkölcsi elvek képviselői; közülök ma Lépicier bibornok könyveit (százakra megy) olvastattam és bámultam, melyeket londoni tanár korában írt. Több érsek, püspök, apostoli helynök (a missziókon) vesz részt a világ egyház kormányzatában ma is. Zárdaik, telepeik az öt világrészben gyökeresnek. A kaffer földön Afrikában, Braziliában küzdenek a vad népek megtérítésén és — tetemes földbirtokaik lévén. — kulturáján, a brit lobogó oltalma alatt. Küzdenek a szó teljes értelmében, mert Braziliában a moszkító csipései arcukat egész a felismerhetetlenségig elrútitják; Sva-velandban pedig, a kallerek közt szinte egy percök sem biztos.

A szerviták nem tartoznak a rohamsisakos egyházbajnokok közé. Zajtalan választékossággal, mondhatnám előkelőséggel a hét florenci, nemes patinája ma is meglátszik modorukon. Higgadtan, biztos lépéssel, áldott munkát végeznek Budapesten, Egerben, Máriaremetén csonka hazánkban

Rákosszentmihályon. Budapest legveszedelmesebb elemeinek árvaházait látják el nagy állami áldozattal apácáik; *Feldebrőn* pedig egy elemi iskolát vezetnek. Legjobban Olaszországban vannak elterjedve. A Firenzétől 20 kilométerre eső óriási ősház, Monte Senario olyan fogalom Toscanában, mint Budapestnek Máriabesnyő vagy Máriaremete. Az angolok nagyon szívesen keresik föl és rendelik gemma (olvasd: dzsemma) nevű gyógyitalukat.

Ez a rend kezdi ünnepelni 1933. tavaszán fennállásának hétszázéves örömnepét.

Az ünnepet Senarion villanykörtéktől tündöklő óriási kereszt fölállításával nyitották meg a napokban, mely Firenzéből is kitűnően látható.

Rádió útján maga, XI-ik Pius pápa gyűjtötte meg e kereszt villanylámpáit.

Ugy véltem, ez örömnepéről Hevesvármegyének is jó tudomással birni és tudni, mily patinás a koronázott, kék mezejű pajzsban tündöklő aranyos M betű; Mária neve.

A Frontharcosok Szövetségének egri főcsoportja,

mint előző számunkban már jeleztük, — április hó 2-án megtartotta alakuló közgyűlését. Ez a magas nivóju diszközgyűlés Eger város ünnepe lett. A közgyűlésen képviselték magukat az összes hatóságok és hazafias irányu testületek. A Székeslőkáptalan tagjai *Kriston Endre* v. püspök, nagypréposttal az elükön jelentek meg, a honvédség küldöttségét pedig *Vámos Béla* tábornok vezette. Gyöngyösről egy frontharcos szakasz jelent meg *Pintér Róbert* ezredes kíséretében. A közgyűlésen a Szózatot a koszorus Egri Dalkör intonálta, a magyar Hírszekegyet pedig az ünnepélyes fogadalomtétel után, a 14 honvédszázad zenekara játszotta. A közgyűlést *dr. Erlach Sándor*, a szervező bizottság elnöke vezette be. Kijelentette, hogy a szövetség politikát nem üz, de épen azért azt sem téri el, hogy vele üzzenek politikát. A Szövetség politikája és végcélja: *a társadalmi biztonságban élő és közéleti tisztaságban ragyogó integer Magyarország.* Gróf *Takács-Tolnay József* altábornagy nyitotta meg ezután a közgyűlést és tartott frappánsan ható beszédet a frontharcos eszméről. Utána *Rissányi József*, a Petőfi társaság tagja mondotta el gyűjtő határu, magas irodalmi nivón álló ünnepi beszédét. Az új alakulást *dr. Hedry Lőrinc* főispán, maga is frontharcos, — a maga és a kormány nevében, *Okolicsányi Imre* alispán Hevesvármegye közönsége, *Trak Géza* polgármester Eger város nevében üdvözölték, majd *dr. Petro Kálmán* orsz. gyűlési képviselő, *vitész Jávor Ernő* a vitési szék, *dr. Valkó Károly* a gyöngyösi főcsoport megbízottja szólaltak fel. A közgyűlés után az új alakulat zeneszó mellett a 60-as hősök emlékművéhez vonult, melyet az országos elnök koszoruzott meg. A közgyűlés után a Koronában és az Iparoskörben bajtársi ebéd volt, melyről az új főcsoport a kormányzóknak hódoló táviratot küldött, délután pedig gróf *Takács-Tolnay* altábornagy vezetésével testületileg részt vett a tragikus módon elhalt *dr. Reisner Vilmos* frontharcos temetésén.

A frontharcos csoportok megalakulása vármegyeszerte buzgón folyik.

A Gyöngyösi Takarékpénztár Egyesület 1932. évi működése.

Mult hó 30-án tartotta a Gyöngyösi Takarékpénztár Egyesület e vármegyei vonatkozásban is az elsők között helyet foglaló pénztárat 65.-ik évi rendes közgyűlését. Az intézet mult évi működésének helyes képét tüntetik fel az igazgatósági jelentésben foglalt alábbi sorok:

Üzleti tevékenységünk az elmúlt évben nehéz gazdasági viszonyok által szűkre szabott keretek között mozgott. Ennek dacára ügyfeleink jogos hiteligényeit lehetőség szerint kielégítettük és arányos új hitelek folyósításával rendelkezésükre álltunk, a nálunk kezelt betétekből pedig minden esetben a kikötött felmondási idő igénybevétele nélkül teljesítettünk kilizetéseket.

Körzetünk mezőgazdait ért súlyos és évenként ismétlődő elemi csapások és a mezőgazdasági termények alacsony ára közrehatottak abban, hogy a gazdaadósok egy része nehéz anyagi helyzetbe került s kamatfizetési kötelezettségének nem tudott pontosan eleget tenni. Mi ezen önhibájukon kívül bajba jutott jóhiszemű adósokkal szemben az elmúlt év folyamán is a legnagyobb kíméléttel voltunk és követelésünk teljes jelzálogi biztonsága mellett bevárjuk az új termés eredményét, azon reményben, hogy hátralékban levő gazdáink csökkentett kamattételek mellett az új termés hozadékaiból tartozásaikat rendezni fogják.

Szívesen állapítjuk meg, hogy tisztviselőkarunk az elmúlt évben is kifogástalanul működött és elismerésre méltó munkát teljesített.

Jelentjük, hogy személyi és dologi kiadásaink már a mult évben megkezdett és a mai csökkent kereseti lehetőségek által indokolt leépítést tovább folytatjuk és újabb mérséklésekkel megfelelő további megtakarításokat óhajtunk elérni.

Mult évi üzleteredményünkre áttérve, a rendelkezésünkre álló ar. P. 30.065'68 nyereség mikénti felosztására nézve javasoljuk, hogy

1. P 10'— n. é. részvényeink után adassék osztalékul á P —30, 48.000 drb. után	ar. P	14.400'—
2. Helyzetessék a rendes tartalékalapba	" "	3.000'—
3. Ingatlan értékcsökkenésére fordítassék	" "	1.981'50
4. Folyószámla kihelyezésből való leírásra	" "	5.942'19
5. Váltószámlán való leírásra	" "	1.815'—
6. Jöteknycélra adassék	" "	600'—
7. Vitessék át a jövő év számlájára	" "	2.326'99

összesen: ar. P 30.065'68

A közgyűlés hálás köszönettel adózott Szabó Jágó vezérigazgatónak a nehéz időben kifejtett kiváló értékű munkájáért s az intézet prosperitását, továbbí eredményes működését az ő széleskörű tudásával, szakismeretével biztosítottak látja.

Tisztújító közgyűlés a hatvani ipartestületben. F. hó 2-án tartotta meg a Hatvan és Vidéke ipartestület tisztújító közgyűlését. A közgyűlés nagy lelkesedéssel újból Ring Gyulát választotta meg elnökévé, Hegedüs Belát és Turi Jánost alelnökké, Balogh Zoltánt pénztárossá, Kurunczy Lajost ellenőrré, és dr. Braun Bertalant ügyésszé. Az ipartestületi Szék elnökévé Hulinay János községi pénztárnokot, alelnökévé pedig Nagy Ignác kézeny-seprőmestert választották.

A Hatvani Polgári Kör közgyűlése. A hatvani társaskörök egyik legelőkelőbb egyesületi eület elő köre a Polgári Kör, amelynek a legutóbbi evében történt fejlesztése és a kulturális programnak magas színvonalra való emelése Atzél Béla iskolaigazgató, a Kör elnöke érdeméül tudható be. A folyó hó 2-án megtartott tisztújító közgyűlés mely sajnálatlaltal vette tudomásul elnökének nagy elfoglaltsága miatt történt lemondását s kiváló munkásságát es érdemeit jegyzőkönyvileg örököltette meg. A tavozó elnök helyébe a közgyűlés egyhangulag régi, érdemes tagját, új. King Jozsefet választotta meg. Kocsis Ferenc es Eszenyi László alelnökök, Nagy Lajos haznagy, Neumayer Oszkár könyvtáros, Zury Janos es új. Heidrich János jegyzők, — Puskas Janos pedig a kör gazdája lett.

Eladó földbirtok.

600 magyar hold nagyságu földbirtok, amely áll 320 hold szántó, 200 hold erdő es mintegy 75 hold legelőből, P A S Z T O környékén eladó.

Komoly érdeklődésre K I A D Ó H I V A T A L U N K a szükséges felvilágosítást készséggel megadja.

A szerkesztésben résztvesznek:

Egerben: Dr. Erlacq Sándor, Gyöngyösön: Dr. Katrics Káimán, Tiszafüreden: Dr. Vegh József
Hevesen: Figlár Géza, Pásztón: vitéz dr. Szilágyi Sándor.

Felelős szerkesztő es kiadótulajdonos:

Ög Vilmos, Hatvan, Telefon: 85.

Társzerkesztő: Balogh István Gyöngyös.

Kéziratok, előfizetési es hirdetési díjak a kiadóhivatal címére Hatvanba küldendők.

Hirdetések díjszabás szerint.

A jó gazda tudja, mi kell: **Monor Mag** mindig kikel!

Magyar Magtenyésztési r. t.

Budapest-Monor

KÖZPONTJA: B U D A P E S T, IV. SZEP-U. 1. SÜRGÖNYCIM: GRANÁRIUM.

MONORI MAGKERESKEDÉSE: B U D A P E S T, IV. K O S S U T H L. U. 3.

TELEFON: AUT. 86—8—60.

OSZI ÁRJEJYZÉK K I V Á N A T R A I N G Y E N É S B É R M E N T V E.

**Bindfeld Márk és fiai
részvénytársaság**

épületi kereskedő cégnél
a legmodernebb kivitelű
cementárúk és műkövek
beszerezhetők.

Hatvan. Telefon 30.

Blumenthal Béla

épületi-kereskedése és
cementgyára.

Hatvan. Telefon 29.

Elsőrendű cementárúk!

Mindennemű építőanyag:

cement, tegla, cserép, máz, kőpor stb.
a legjobb minőségben kapható.

„Orion”

elsőrendű rá-
dió készülékek

Fuchs Lajos

kerületi képviselő
üzletében kapha-
tók. Telefon 108.

**Eladó gyümölcsfa-
oítványok**

KESERŰ BÁLINT faiskolájában, Pusztamonostor, Szolnok megye. (A Magyar Faiskolai Szövetség tagja) Alma, körte, szilva, kajszi, cseresznye, meggy, dió, eperfa magról, vadkörte és vadalma, két éves csemeték. Versenyképes minőség és árak. Árjegyzéket kívánságra küldök. Látogatókat szívesen fogadok. Telepem közvetlenül a pusztamonostori vasútállomás mellett van.

Minden városban

és minden faluban tudják, hogy milyen
kellemes és előnyös megszállni.

B U D A P E S T E N a

BRISTOL SZALLÓBAN.

Előzékeny kiszolgálás.

kellemesen fűtött szoba. Kitűnő ellátás.

Naponként és személyenként 12. -- P.-ért.

Központi iroda

Hordtő Miklós ucca 774.

Nagy és kisméretű!

géptegla, hornyoltcserép!

A Hatvani Gyártó és Cserépgyár (Egyesült Gyártótelep) általános minőségű, nagy- és kisméretű tegla, hornyoltcserép.

Kisméretű ... Géptegla-cserép.

TELEFON ... VÍD 311

Központi irodák: 22 ... vizionterületek keresetük

**Olcsó áron, -
részletfizetésre is kapható!**

Bell Miklós

teglák és
cserépgyára.

Matraderecske.

A gondos háziasszonynak
csüörtökön
első teendője, hogy felkeresse
HAJDÚ ARMIN

üzletét,

ahol friss pörkölésű elsőrendű

kávét

kap igen jutányos áron! -- Denaturált szesz nagyban és kicsinyben! -- Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölök! Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer próbálja meg.

Standard

rádiókészülékek

Illés Béla

radiószaküzletében.

Eger. Telefon: 230.

ASBESTPALA-ÉRTÉKESÍTŐ K. F. T.

„NAGYBÁTON-„UJLAKI” EGYESÜLT IPARI MŰVEK K. T. = MISKOLCI ÉS TÁRSASÁG ASBESTCEMENTPALAGYÁR B. T.
PALAGYÁRTMÁNYAINAK KÖZPONTI ELADÁSI IRODÁJA: Budapest, V. Vilmos császár-út 32.
Sürgőny cím: PALAKÖZPONTI Iroda: MISKOLC (Ésátirányítás) Telefon: 274 30.

A legjobb és legbiztosabb tetőfedőanyag, amely soha javítást nem igényel, a tűz, fagy és vihart álló

„TERKENOL” és a ** „UJLAKI” ASBESTCEMENTPALA!

Kerületi képviselő HATVANBAN: Blumenthal Béla fakereskedő.